

SoftwareBus

In dit nummer:

Dichtbijfotografie

Lansuite kritisch bekeken

Spreadsheets online

Labels maken in Word

hcc!DOSgg
SYSTEMEN & APPLICATIES

2006

1

Voor gebruikers van o.a.: Windows Linux PalmOS OS/2

Dit is SoftwareBus jaargang 24, januari 2006, nummer 1

Het tijdschrift *SoftwareBus* is een officiële uitgave
van de hcc!DOSgg

website: www.DOSgg.nl
forums: <http://forum.dosgg.nl>
nieuwsserver: news.dosgg.nl

Van de redactie	3
Dichtbijfotografie	<i>Arjen Klaver</i> 4
Spreadsheet en meer online	<i>Kees van der Vlies</i> .10
Bijdragen gevraagd	13
Labels maken in Word 2003.....	<i>Frits Hoekstra</i> ...14
GigaHits 2006 - 1	17
Link bekeken	<i>Marius Hille Ris Lambers</i> ...18
Schermafbeeldingen opslaan en gebruiken	20
Een goed begin is geen half werk (DOSgg-dagen)	22
Websites maken (voor beginnende gevorderden).....	<i>René Suiker</i> ...26
Een eigen mailserver voor Windows-gebruikers...	<i>Florus Vogelaar</i> ...31
MaxiVista tovert uw oude laptop(scherm) om in een tweede beeld- scherm	<i>Ernst Roelofs</i> ...38
Vraagbaken	41
Colofon	43
Vereniging DOSgg	44

Gebruikersdagen DOSgg in 2006

28 januari, 4 maart, 1 april, 23 september en 21 oktober
in De Bilt, H.F.Witte Centrum. Zie www.dosgg.nl en
de uitgebreide gegevens op blz.22 - 25

Van de redactie

Al een aantal keren hebben we het gehad over de verhouding tussen professionaliteit en hobby. Vastgesteld kan worden dat er tegenstrijdige ontwikkelingen gaande zijn: een groeiende afstand tussen algemene kennis en vaardigheden en steeds verder gaande specialismen. Dat is vooral op wetenschappelijk gebied waarneembaar. De andere ontwikkeling is de toenemende doordringing van specialistische verworvenheden in het dagelijks leven, voorbeelden te over. Als we alleen al kijken naar wat ons allen (DOSgg-leden) boeit en bezighoudt: de computer, is het overduidelijk. Ook kan hobbyïsme soms vergaand specialistische vormen aannemen. Een goed voorbeeld is de amusementsindustrie. Hoeveel professionalisme wordt er niet gestoken in: televisie, sport, computerspellen? (Overigens is ‘professioneel’ helaas niet synoniem met ‘kwaliteit’, zoals u weet na een winkelbezoek of het kennissenemen van een consumentenprogramma.)

Het samengaan van technologie en/in het dagelijks leven heeft er mogelijk toe bijgedragen dat de grootste computervakbeurs ter wereld, de **CeBIT**, in 2006 zich in de werving van bezoekers wat meer gaat richten op de consument. Niet alleen vaklieden en specialisten zullen naar de CeBIT gelokt worden, ook het grote publiek zal de stagnerende professionele-bezoekersstroom moeten aanvullen. Niet dat alle hallen ineens ook voor ‘Jan-met-de-pet’ interessant zullen zijn, maar een apart segment van de beurs zal gericht worden op de geïnteresseerde consument: de *Public Sector Parc*. Daarmee dreigt enige overlapping met andere grote (consumenten-elektronica)beurzen in Duitsland: de Funkausstellung (IFA) in Berlijn (begin september 2006) en de Photokina in Keulen

(eind september 2006). De CeBIT is van 9 tot 15 maart in Hannover.

In ieder geval zullen computerspellen bij de CeBIT grote aandacht krijgen. Waar hebben we dit toch meer gezien?

Wie de CeBIT wil bezoeken, moet rekenen op zeer vermoeiende wandelingen tussen en door de 27 of 28 hallen.

Computers en amusement gaan al veel langer samen, computers en communicatie ook. De Media Centers rukken op, hoewel ... Is het echt een ‘oprukken’? Van de tablet-PC vernemen we ook weinig, dus niet alles wat de industrie ons voorzet, slaat aan. Maar of er nu wel of geen succesvolle producten op de markt gebracht worden, de technologie blijft onstuitbaar in de richting van geïntegreerde functies gaan. De computer is het hart van al die huiskamer- en bedrijfsinstallaties. Maar misschien noemen we de computer over enkele jaren geen PC meer.

Toch blijft het ‘ding’ (worden we nu wegens oneerbiedigheid aan de schandpaal gezet?) ons bezighouden, dag en nacht. Hobbyisten weten vaak van geen ophouden. Zo ook in dit nummer, waarin een grote verscheidenheid aan onderwerpen aan bod komt. En ... er is geen Linux-artikel bij. Dat wordt wel gecompenseerd in de *GigaHits*, waar honderden Megabytes Linux op staan.

Wel zal u opvallen dat de aandacht voor internet nog weer toegenomen is: bijdragen over websites en mailservers, fotografie en veel links.

Wij wensen u veel leesgenoegen en GigaHits-plezier en hopen u in dit nieuwe jaar weer te ontmoeten op onze gebruikersdagen. Kijkt u daarvoor ook op onze website: www.dosgg.nl.

Dichtbijfotografie

(van en voor de luie fotograaf)

Arjen Klaver

Om maar gelijk met de deur in huis te vallen: eigenlijk had ik dit stukje de titel *Macrofotografie* mee willen geven, maar was bang om door fotografie- en taalpuristen gelyncht te zullen worden (tegenwoordig moet je erg uitkijken met wat je zegt en publiceert...).

De term *macrofotografie* wordt nogal misbruikt voor wat eigenlijk *dichtbijfotografie* (of in Engels: close-up photography) blijkt te zijn.

Ach, iedereen weet dan eigenlijk wel wat er bedoeld wordt, maar technisch gezien is het niet altijd juist.

'Macro' is een veel strikter begrip en om eerlijk te zeggen: iets waar ik qua fotografie ook nog niet echt aan toe ben.

Dichtbijfotografie dus!

De ondertitel heeft misschien ook enige toelichting

Als ik wel eens op foto-websites kijk, zie ik vaak de prachtigste foto's van de mooiste landschappen.

Nu ben ik van nature nogal lui aangelegd en het reizen naar exotische plaatsen is (tot groot verdriet van mijn vrouw) niet mijn grootste hobby.

Toch zou ik het liefst elke dag met m'n camera bezig willen zijn om mooie foto's te maken ('digitale fotografie en beeldbewerking' is namelijk wèl mijn grootste hobby).

Het leuke van dichtbijfotografie is nu dat je het bijna (!) vanuit je luie stoel kunt doen (ideaal dus!).

Planten en dieren zijn mijn meest geliefde onderwerpen, maar daarvoor hoeft het benodigde stukje natuur niet erg groot te zijn. De achtertuin is eigenlijk al groot genoeg (vooral als mijn vrouw er ieder jaar weer wat nieuw spul inzet).

Dichtbijfotografie is voor mij dus eigenlijk synoniem met 'Lui genieten op de vierkante centimeter'.

En nog een voordeel: je hebt er eigenlijk ook niet echt veel voor nodig, behalve een camera die op redelijk kleine afstand kan scherpstellen.

Ach, in de loop der tijd heb ik wel wat meer 'toeters en bellen' verzameld, maar noodzakelijk is dit niet.

Foto 1: Mijn camera met 'volle bekapping' (voorzetlens, 'bracket' en externe flitser)

Maar voor alles in het leven geldt: 'ieder huisje heeft z'n kruisje'.

Ook aan dichtbijfotografie kleeft een na-deel; of liever gezegd: een probleem dat het leven van de fotograaf zuur (maar daarnaast toch ook weer interessant!) maakt.

Het Probleem

Dichtbijfotografie onderscheidt zich in feite niet van de gewone fotografie, alleen bevindt het onderwerp zich zeer dichtbij. En als je het over afstand hebt in de fotografie, dan struikel je vroeg of laat ook over de term '*scherptediepte*'. En scherptediepte is het grootste probleem van dichtbijfotografie. Ik zal het uitleggen (hopelijk zonder al te technisch te worden):

Indien u met de camera scherpstelt op een bepaald onderwerp, dan kan (helaas of gelukkig?!) alleen een gebied vanaf ongeveer 1/3 deel vóór het onderwerp tot ongeveer 2/3 deel achter het onderwerp scherp worden weergegeven. Alles buiten dat gebied is in meer of mindere mate onscherp.

Deze afstand van het beginpunt tot eindpunt van het scherpe gebied noemt men de scherptediepte.

In het Engels: 'Depth Of Field' en vaak afgekort als 'DOF'.

De grootte van het gebied hangt af van drie factoren:

1. Diafragma (lensopening): hoe kleiner de lensopening hoe groter de scherptediepte.
De grootte van het diafragma wordt in de camera vaak aangegeven met een zogenaamde f-waarde, waarbij een kleine f-waarde een grote diafragma opening weergeeft en omgekeerd.
Om het makkelijk te houden: een grote f-waarde (klein diafragma) geeft dus een grote scherptediepte.
2. Brandpuntsafstand (focale lengte): simpel gezegd; hoe meer u inzoomt hoe kleiner de scherptediepte.
3. En....daar is ie: de afstand tot het onderwerp(!)

Als u namelijk scherpstelt op een onderwerp dat 10 meter van u vandaan staat, zit daar een groter scherptegebied omheen dan als u scherpstelt op een onderwerp dat maar op 1 meter afstand staat. Kijkt u naar deze drie factoren, dan zult u merken dat we bij dichtbijfotografie aardig tegengewerkt worden.

Namelijk: Het onderwerp staat dichtbij (punt 3). Of we willen er graag nog dichtbij zonder de beestjes te verjagen en dan moeten we wat inzoomen (punt 2)

En omdat insecten nogal snel bewegen, moeten we een snelle (kleine) sluitertijd gebruiken.

Bedenk hierbij dat het beschikbare licht dat op de sensor terecht kan komen grofweg (voor de professionals: ja, ik ga hier inderdaad wat 'kort door de bocht') wordt bepaald door het diafragma (de lensopening) en sluitertijd (grofweg in de formule: Licht = Sluitertijd x Diafragma).

Dan hebben we dus een groter diafragma nodig bij een kortere sluitertijd (punt 1)

Nu zult u zich afvragen: "Nou, nou, valt dat niet allemaal erg mee? Hoe klein wordt het scherptegebied dan eigenlijk?"

Om u en mezelf lastige rekensommen te besparen verwijs ik naar een van de vele online DOF-calculators:

www.dofmaster.com/dofjs.html

Daar kunt u het voor uw eigen camera (mijn camera is een Nikon Coolpix 8800 VR) narekenen.

Stel: ik maak met mijn camera een foto van iemand die op ongeveer 1 meter afstand staat.

Indien ik niet inzoom en scherpstel op de persoon, komt alles vanaf 78 cm t/m 1,38 m scherp op de foto.

Alles op de voorgrond en wat ruwweg meer dan anderhalve meter verder weg ligt, is onscherp.

De scherptediepte is 60 cm, daar is niets mis mee.

Echter: als ik scherpstel op een bijtje dat op een bloem zit op, zeg, 10 cm afstand, dan blijkt dat alles vanaf 9,8 cm t/m 10,4 cm scherp is (reken maar na). Dat is maar 6 millimeter!

Als ik u ook nog vertel dat ik soms toch nog een beetje inzoom en een vergrotende voorzetlens gebruik, dan kunt u zich wel voorstellen wat er met de scherptediepte gebeurt.

Het vereist een zeer vaste hand om in een gebied van minder dan 6 mm scherp te stellen!

En dat niet alleen. Als het onderwerp maar iets groter is dan 6 mm, krijg ik dat op deze afstand dus nooit helemaal scherp op de foto en moet ik er verder (baal, baal) vandaan gaan staan.

Eén voordeel: gelukkig hoeft op een foto lang niet alles altijd even scherp te zijn. Nog een voordeel: het is fijn dat bij dichtbijfotografie de achtergrond zo snel onscherp wordt (gevolg: geen gras/bladeren en andere afleidende zaken in de achtergrond)

En tot slot: soms geeft een goed verloop in scherpte vaak een veel mooier (interessanter) beeld dan een foto waarbij alles helemaal van voor tot achter scherp is. Met dit in het achterhoofd valt er met de geringe scherptediepte nog redelijk te leven al vergt het scherpstellen (vooral in het begin) veel geduld en oefening.

Meer over scherptediepte kunt u bijvoorbeeld vinden op de (Engelstalige) website: <http://www.luminous-landscape.com/tutorials/understanding-series/dof.shtml>

Zoals eerder reeds gezegd: het probleem maakt het leven van een dichtbijfotograaf aardig zuur, maar daarnaast ook weer interessant. En.....als het makkelijk en simpel zou zijn, was ik er waarschijnlijk al lang mee gestopt.

Een aantal 'broeders' in de strijd om ondanks (of dankzij?) de geringe scherptediepte mooie dichtbijfoto's te kunnen maken zijn volgens mij: *Licht*, *Kennis*, *Geduld* en *Geluk*.

Licht

...is natuurlijk altijd al het belangrijkste in de fotografie geweest.

In alle handboeken kunt u lezen dat u voor het mooiste licht bij het ochtendgloren en aan het eind van de middag moet fotograferen. Belangrijker voor dichtbijfotografie

is echter dat er véél licht is, mooi licht is van ondergeschikt belang.

U hoeft dus echt niet altijd vroeg op te staan, lekker uitslapen en om een uur of twee foto's schieten is zeer goed mogelijk (nogmaals: Leve de luiheid!).

Veel licht betekent dat je een kleiner diafragma (grote f-waarde) kunt gebruiken en daarmee een grotere scherptediepte (DOF) kunt bereiken.

En een korte sluitertijd is ook nodig als je bijvoorbeeld insecten wilt fotograferen. Sluitertijden van 1/200 seconde of sneller zijn geen overbodige luxe.

Helaas zit er weer een addertje onder het gras: er wordt veel omgevingslicht weggenomen als je dicht op een onderwerp zit. Om dit verlies van licht te compenseren wordt vaak een flitser gebruikt.

Op veel camera's zit standaard een flitser ingebouwd, maar deze is helaas niet echt geschikt voor dichtbijfotografie.

Foto 2: Een bijtje op asters

Probeer het maar eens en je zult zien dat het onderwerp (omdat het zo dichtbij staat) meestal door de flits wordt 'weggevaagd'. Een externe flitser biedt uitkomst. Deze zijn voor dit doel veel beter geschikt, mits (!) je er wel een zogenaamde *Omni-bounce* (of een soortgelijk item) bij aanschaft. Een *Omni-bounce* is een matplastic kapje dat het licht van de flits verstrooit, zodat het niet in één straal op je onderwerp 'knalt'. Daarbij heeft een externe flitser het voordeel dat het licht vaak meer gericht kan worden; naar het onderwerp toe, of er juist van af.

Om dat richten helemaal te kunnen controleren en instellen zijn er voor dichtbij-fotografie zelfs speciale 'brackets' te koop. Daarmee kunt u de flitser, los van de camera, vanuit een andere hoek het onderwerp laten bijlichten. De flitser wordt dan met een flitskabeltje aan de camera bevestigd (zie foto 1).

Er ontstaat al met al dan wel een heel gevaarte, waarmee je zeker een paar gefronste blikken van eventuele voorbijgangers zult ontlokken, maar je kunt er wel ideaal mee bijlichten!

Kennis

Zonder kennis van zaken is vrijwel alles lastig goed onder de knie te krijgen. Zo is het bijvoorbeeld wel handig te weten, mocht ik een mooi bloempje van de rode klaver (*Trifolium pratense*) voor mijn website willen fotograferen, dat deze pas in mei weer beginnen te bloeien.

Ik kan in begin van de lente wel op zoek gaan naar een (spaarzame) mooi bloeiende rode klaver, maar dat is zonde van m'n tijd. In de zomer staan ze in overvloed langs de slootkant (en niet in een dennenbos; dus daar moet ik niet zijn).

Het is belangrijk om je in het onderwerp te verdiepen. Er zijn tal van handige boekjes te koop (of te leen in de bibliotheek) over wilde planten, insecten en vogels (noem het maar op) waaruit je veel we-

tenswaardigheden kunt halen die je behulpzaam kunnen zijn bij het fotograferen van je onderwerp. Gelukkig houd ik erg van lezen en studeren (en niet alléén omdat dit vanuit de luie stoel gedaan kan worden...)

Voorbeeld tips

■ Tip 1 (voor de gemakzuchtigen onder ons):

Wist u dat libellen en waterjuffers (ja er is een essentieel verschil tussen die twee), regelmatig terugkeren naar hetzelfde plekje op dezelfde (riet)stengel aan de waterkant?

Moeizaam achter de beestjes aanjagen is dus niet nodig; voorzichtig naderbij sluipen en scherpstellen op het plekje waar er net één wegvloog en stil zitten wachten is voldoende....

■ Tip 2 (voor de vroege vogels):

Vlinders zitten 's morgens vaak te 'duttend' op een plant en gaan pas rondfladderen als ze wat opgewarmd zijn door het zonlicht.

Weet u een plekje waar meestal veel vlinders zijn, ga er dan heen voordat de zon opkomt, de beestjes zitten dan prachtig stil en als u ze voorzichtig benadert, hebt u zeeën van tijd om de camera optimaal in te stellen.

■ Tip 3 (voor eigenlijk iedereen):

Lekker lui (!) vanuit huis: een Nederlandstalige (!) encyclopedie op internet: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Hoofdpagina> Samengesteld en onderhouden door vrijwilligers (dat moet toch iedere DOSgg-lid aanspreken?!)

Geduld en Geluk

Scherpstellen is bij dichtbijfotografie ontzettend lastig.

Daarnaast hebben beestjes meestal de neiging om van me áf te lopen of met hun rug naar me toe te gaan zitten als ik ze wil vastleggen.

Rups Groot Avondrood (Deilephila elpenor)

2004 © AJM Klaver

Foto 3: Het was even zoeken, maar uiteindelijk heb ik z'n juiste naam gevonden...

Het voorzichtig naderen van kleine beestjes gaat me gelukkig steeds beter af. In het begin was ik blijkbaar te gretig en bewoog ik daarom te snel en te onvoorzichtig, wat dieren snel afschrikt.

Het mooist vind ik het om een insect frontaal in beeld te nemen (zie foto 4 op pag. 9), maar om dan precies op de kop scherp te stellen is niet gemakkelijk. Gelukkig kun je met een digitale camera (kosteloos!) ontzettend veel foto's nemen om te proberen de scherpste precies goed te krijgen.

Foto 4 is gemaakt in onze achtertuin. Ik liep langs de clematis en zag deze jongen toevallig zitten. Precies met z'n kop mijn richting uit en blijkbaar zo vermoeid van een lange vlucht dat hij mij zeker een kwartier, van erg dichtbij, m'n gang liet gaan. Ik heb zo'n 60 foto's gemaakt, maar bij controle op de computer bleek meer dan de helft niet scherp op de juiste plek en van de rest was de compositie niet altijd optimaal.

Dit is een van de weinige die ik wel geschikt vond. Eigenlijk een lage score bij zo'n gewillig beestje, maar uiteindelijk heb ik toch een goede foto en dat is waar het uiteindelijk om draait...

In de praktijk

Als ik met mijn camera dichtbijfoto's ga maken, gebruik ik meestal een extra voorzetlens en een externe flitser (met Omni-bounce).

De voorzetlens is van het merk Raynox, een firma die voor verschillende merken en typen camera's voorzetlensen maakt.

De flitser is een Nikon SB-600 waarbij de lichtintensiteit aangepast kan worden aan de focus-afstand.

De beugel om de flitser te richten gebruik ik niet zo vaak omdat het geheel dan wel een erg groot 'gevaarte' wordt, maar misschien verandert dat nog in de toekomst. Een statief gebruik ik bijna nooit, omdat ik zonder veel mobieler ben om verschillende composities of gezichtspunten uit te proberen. Een statief gebruik ik eigenlijk alleen als ik planten fotografeer waarbij een lange sluitertijd nodig is.

Voor insecten vind ik een sluitertijd van 1/200 seconde persoonlijk wel het minimum.

Ondanks dat mijn camera een vibratiereductie toepast, zodat ik met langere sluitertijden nog vrij scherp kan fotograferen, wil ik geen bewegingsonscherpte en dus is een snelle sluitertijd belangrijk. Ik kies dan 'sluitertijdvoorkeur' en laat de camera het diafragma bepalen voor een optimale belichting.

Door de flitser hoef ik me niet echt veel zorgen meer te maken over het diafragma: dat wordt dan wel klein genoeg om de scherptediepte binnen de perken te houden (hoop ik altijd maar). Zonder flitser vind ik dichtbijfotografie eerlijk gezegd toch moeizaam worden, het is een belangrijk hulpmiddel.

Het leuke is ook dat het nooit verveelt. Ik weet niet hoeveel foto's van wespen ik nu al gemaakt heb, maar het is elke keer toch weer anders. En trouwens: wespen zijn zeer gemakkelijk te fotograferen, blijven rustig poseren en komen vaak ook op een zelfde (drink)plekje terug. Dit in tegenstelling tot hommels (dat zijn echte 'zeikerds'), die vliegen weg als je ook maar iets in de buurt komt en 'ho-maar' dat

ze op de bloem neerstrijken waar jij naast zit te wachten (kl...hommels).

Waterjuffers zijn ook vrij rustige beestjes; je moet ze langzaam en voorzichtig benaderen, maar dan kun je erg dichtbij komen en blijven ze redelijk lang poseren.

Laatst stond ik foto's te nemen van een wants (ja zoek die maar even op!; heb ik ook gedaan).

Toen bleek, achteraf, dat die beestjes nog pijnlijk kunnen steken; maar goed dat ik m'n neiging om het beestje met een zetje een andere kant op te laten lopen niet heb uitgevoerd.

Tot slot nog een paar dingen die ik handig vind om bij me te hebben:

- Een tweede (volle!) accu, dat is voor mij geen luxe, maar een vereiste.

- Een schartje; om een paar grassprietjes uit beeld weg te knippen. Dat valt toch niet onder de term 'de natuur onherstelbare schade toebrengen'?!
- Een klein kwastje: ik had ooit een klein dameskwastje (in een kokertje) gekocht

om m'n lens mee schoon te houden (ja lach, maar!). Tegenwoordig gebruik ik dat meer om storende pluisjes en haartjes voorzichtig mee weg te borstelen; als je er zo dicht op zit zie je die ook terug op de foto!

- De mooiste plantjes en paddestoelen staan vaak dicht bij de grond; om m'n kleding nog enigszins schoon te houden (zo'n handig draaibaar LCD-schermpje is niet altijd even geschikt) is een plastic vuilniszak (eventueel openge-

Foto 4: 'Kiekeboe....'

knijpt) eigenlijk onmisbaar.

Mocht u tot slot nog vragen, klachten, opmerkingen of interessante mededelingen hebben, dan kunt u mij (en andere enthousiaste amateurfotografen) 24 uur per dag bereiken via het **DigiFoto-platform** van de **DOS-gebruikersgroep**.

Wist u trouwens dat u zich daarvoor, als lid van de DOS-gg, *gratis* kunt aanmelden als deelnemer?

PS: Misschien heeft u nog kunnen ontcijferen dat onder twee foto's een 'Copyright 2004' melding stond. Deze foto's zijn gemaakt met een 'maar' 3 Megapixel Nikon Coolpix 995-camera zonder gebruik van de flitser...dat kan dus ook, hè ... je hoeft niet altijd met 10 dure megapixels op een mug te schieten.

● Spreadsheet en meer online ●

Kees van der Vlies

<http://numsum.com> en
www.aypwip.org/webnote/

Stel, je hebt ineens behoefte aan een rekenblad, maar je hebt niet de beschikking over een spreadsheetprogramma, zoals Excel of de rekenbladen bij MS Works. Bijvoorbeeld omdat je onderweg bent, in een internetcafé, in je vakantie-huisje of bij kennissen, van wie je de computer even mag gebruiken.

Als je dan wel met een browser internet op kunt, is een *online-spreadsheet* wel zo handig.

Ook als je al eerder een rekenblad gemaakt hebt, dat je elders nog wilt raadplegen of wijzigen. Want als je je rekenbladen online kunt bewaren, kun je hier slim gebruik van maken.

Of - andere mogelijkheid - je wilt vrienden of relaties de mogelijkheid bieden een gezamenlijk rekenblad te raadplegen of te muteren. Denk bijvoorbeeld aan sportuitslagen, ledenlijsten, offertes, afspraken etc.

Kortom, er zijn voorbeelden genoeg, waarbij je een spreadsheet online nuttig kunt inzetten.

Een soortgelijke toepassing is het maken en onderhouden van *notities* online.

Nuttige informatie, bijvoorbeeld een afspraak, een adres, een url of een geheugensteun kun je op een elektronisch notitievelletje zetten en te allen tijde oproepen, waar je een internetverbinding hebt, en die mogelijkheden worden met wifi en hotspots steeds groter. En zo kun

je veel notities gescheiden opslaan, aanpassen of wissen.

Men spreekt wel over **Web 2.0**. Laat Google daar maar eens naar zoeken.

Numsum

Zo'n online spreadsheet is *numsum*. Een aantal eerste ervaringen. Het is duidelijk een programma in het beginstadium van zijn ontwikkeling. Er is nog veel te verbeteren aan het concept, maar het werkt wel!

Je hebt in numsum de keus je rekenbladen privé te houden of open te stellen voor anderen, van één ander tot iedereen (publiek). In deze testfase zie je dat heel goed aan de flut-rekenmodellen die erin gezet zijn en waarvan de makers vinden dat anderen ook deelgenoot mogen worden van hun tests en gestuntel. Maar je bent natuurlijk helemaal niet verplicht daar kennis van te nemen. Iemand heeft er zijn wijnverzameling op gezet, zag ik, maar er werd niet mee gerekend.

De publieke rekenbladen van anderen kun je naar hartelust muteren, maar opslaan (gelukkig) niet. Wel kun je een kopie maken om er voor jezelf verder aan te werken.

Het aantal rijen is in eerste instantie beperkt tot 18, maar je kunt dit aantal door het invoegen van rijen vergroten. Als je denkt daar aan toe te zullen komen, kun je vast beginnen met het invoegen van extra rijen (helaas maar één per keer).

De kolommen kunnen ook in aantal vergroot worden, bij R hield het op, dus 18 kolommen.

Ook is het mogelijk afbeeldingen en hyperlinks in de cellen op te nemen, maar of deze laatste functioneren zoals ze moeten ...? Met *tags* kunnen ook koppelingen gemaakt worden.

De rekenformules (met parameter-voorbeeld) die geaccepteerd kunnen worden, zijn

```
ABS(F3-F4)
AVERAGE(F2:F4)
CEILING(F2/F3)
COUNT(F2:F4)
DOLLAR(123.456)
FIXED(1234.2345)
FIXED(1234.2345, 3)
FLOOR(F2/F3)
MAX(F2:F4)
MIN(F2:F4)
N(D21)
RAND()
ROUND(1.6)
SUM(F2:F4)
TRUE() && FALSE()
TRUE() || FALSE()
```

Voor- en nadelen

De *voordelen* heb ik al genoemd. Via de browser ‘overall’ je rekenbewerkingen kunnen uitvoeren en raadplegen met flink wat meer mogelijkheden dan een rekenmachine. Je kunt met kleuren en met 2 (weinig verschillende) lettergrootten werken.

De *nadelen* liggen vooralsnog in de beperkte functionaliteit en de karige hulp.

- Sorteringen in numsum zijn nog niet mogelijk. Een e-mail naar de makers met een vraag hierover kreeg als antwoord: “We’ve got a long way to go!”
- Werken met *tijden* zit er ook (nog) niet in.

- Het gedwongen wachten tot een invoer of bewerking respons geeft, kan soms hinderlijk zijn.
- De integratie met ‘echte’ spreadsheet-programmatuur is beperkt, maar kopiëren van cellen uit een Excel-werkblad is mogelijk. Of met elk ander ASCII-bestand met scheidingsteken, zoals de tab of de komma. Export is ook mogelijk: naar comma separated (CSV) of tab delimited values en als html-table. Bedenk dan wel dat waarden meegenomen worden, maar formules en opmaakmerken niet.
- Grafische functies zijn er niet.
- Het navigeren over de site is niet erg gebruiksvriendelijk, dat wil zeggen dat je soms met de Terug-knop moet werken of in de adresbalk van je browser moet knutselen.
- Alles is in het Engels; dat kan voor sommigen ook als nadeel ervaren worden.

Het lijkt erop alsof de nadelen veel groter zijn dan de voordelen, maar ik noem slechts de zaken op die ik voor verbetering vatbaar acht.

‘Sticky notes’ of ‘Post-it’

Het stond al in de inleiding. Handige notitieprogrammaatjes voor op de pc zijn er al in honderden uitvoeringen. Maar online je notities bewaren is vrij nieuw. Meld je aan bij Webnote :

www.aypwip.org/webnote/.

Heel simpel!

Ook is erover nagedacht dat je vroegere versies van de verschillende notities (in eventueel verschillende kleuren) kunt oproepen. De notatievelletjes kunnen naar believen over het (browser)scherf

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
1	Zwijndrecht	45																
2	Zwolle	19,6																
3	Breda	154																
4	Ridderkerk	0.875	=SUM(B1:B18)															
5	Tolbert	9271																
6	Aalsmeer	8																
7	Amstelveen	5.55	52339.97237333333															
8	Utrecht	769431																
9	Amsterdam	1.5																
10	Diemen	656.444																
11	Rucphen	27																
12	Deventer	4712																
13	Stavoren	0.950																
14	Den Bosch	66.6666																
15	Nieuwegein																	
16	Werkendam	700																
17	Vlissingen																	
18	Mijdrecht																	

Name: Sorteren
 Description: Dit om het sorteren te testen
 Tags: (Add Tags)

Save & Continue Editing > Save > Copy > (or Cancel)

geschoven worden en de afmetingen kunnen op de gebruikelijke manier (met slepen) aangepast worden. Handig is het filter, waarin je een trefwoord opgeeft en de notities met dat woord worden getoond, de andere blijven 'mistig'.

Verzoek aan de lezers

Voor de echte programmeurs zijn er in webnote nog meer integratie- en aanpassingsmogelijkheden. *Wie kan daar iets over schrijven?*

Voor- en nadelen

De *voordelen* zijn al gemeld: 'overal' je aantekeningen kunnen raadplegen en wijzigen of nieuwe aantekeningen kunnen maken.

Nadelen: Je kunt de notities *niet* over je bestaande applicatie heen schuiven. Ze zitten immers in het browserscherm 'vast'. Voor gelijktijdige zichtbaarheid van notes met een applicatie moet je de Windows-schermen van browser en ap-

plicatie niet-schermvullend maken. Je kent de truc door te klikken in de rechterbovenhoek naast het sluitkruisje. Met knippen en plakken kunnen teksten tussen de notities en een andere applicatie uitgewisseld worden.

Writely

Verder is er Writely, een online-tekstverwerker: www.writely.com. Daar heb ik nog geen ervaring mee. Wie wel? En wie wil zijn/haar ervaringen met ons delen?

Nog een applicatie online: Log me in

Een volgende keer wil ik iets over *Log me in* schrijven. Daar heb ik inmiddels een beetje ervaring mee. *Log me in* is een remote control-programma via internet. Het schijnt veilig te zijn.

www.logmein.com.

De verbinding vereist een ActiveX-control, die ook op de computer-op-afstand geïn-

stalleerd moet worden. De vraag om dat te doen, wordt je automatisch gesteld en het is in luttele seconden gebeurd. Je 'ziet' na het inloggen je eigen computer (bijv. het bureaublad) en je kunt erop werken. Ik heb vanaf een andere locatie Word op mijn eigen computer thuis opgestart en aanvullingen op dit artikel geschreven. Het werkt uiteraard niet razendsnel, maar het viel mij toch mee met een 'gewone' ADSL-verbinding. Je 'host'-computer moet natuurlijk wel aanstaan en met internet verbonden zijn. Sommigen kunnen dit een nadeel vinden. Instellingen (van firewalls?) maken het installeren van een ActiveX-routine soms wel lastig. De beeldkwaliteit van het overgenomen

scherm is iets minder, er blijven balken zichtbaar van de browser waarin je werkt. Je kunt echter kiezen voor openen in een nieuw, nagenoeg schermvullend venster, dan is de beeldkwaliteit een stuk beter.

Als er gelegenheid voor is, wil ik het wel een keer op een gebruikersdag demonstreren.

Wie er óók ervaringen mee heeft, mag die aan de redactie sturen, dan kunnen we er eventueel een gezamenlijk artikel van maken voor een volgend nummer. *Graag*, want hoe meer ervaringen we kunnen publiceren hoe gedegener het artikel.

● Bijdragen gevraagd ●

- Wie schrijft er een bijdrage over **BOINC**? www.boincstats.com. Bij voorkeur natuurlijk op grond van eigen ervaringen en studie.
- Wie wil er over het **opzoeken van IP-adressen** een goed artikel schrijven? Waarom zijn er verschillende registratiesites: ARIN, APNIC, LACNIC, RIPE? Dat is toch onhandig voor het zoeken? Zie ook www.webopedia.com/term/i/IP_address.html.
- Wie kan er **firewalls** vergelijken en daar (uit eigen ervaring/onderzoek) zinnige dingen over zeggen? Zijn er kwalitatieve verschillen? Is er een update-noodzaak van firewalls, zoals bij virusprogrammatuur of is het een kwestie van poorten sluiten? Of 'onzichtbaar maken'? Is een externe (hardwarematige) firewall te verkiezen boven een software-firewall? Welke testmogelijkheden zijn er? Is https veiliger dan http? Zie bijv. www.mijnhomepage.nl/artikelen/internet/gratis-firewall.php, www.security.nl/article/10140/1/Windows_Firewall_in_XP.html, www.hackerwatch.org/probe/ en www.grc.com/lt/leaktest.htm.

Labels maken in Word 2003

Frits Hoekstra

Er zijn verschillende mogelijkheden in Word om labels te maken. Het belangrijkste principe is: er zijn twee bestanden, waarvoor de benaming *Afdruk samenvoegen* is bedacht. Het gaat erom dat het te gebruiken (adressen)bestand goed gestructureerd is. Zo kun je daarvoor in Word zelf een **tabel** maken, het adresboek van Windows gebruiken of een extern bestand, bijvoorbeeld een Excel werkblad. Deze laatste mogelijkheid wordt hier verder uitgewerkt.

Maak in Excel een adressenbestand aan
Gebruik als eerste regel veldnamen, die ook herkenbaar zijn in Word.

(opm.: de gekozen veldnamen in het voorbeeld worden herkend in Word.)

Voorbeeld:

titel	voornaam	tussenvoegsel	achternaam	adres	postcode	plaats	land
De heer	F.R.	van	Hoekvat	Klompstraat 11	1234 AB	Slungelen	
Herrn & Frau		Von der	Kaußbaußen	Kaisersgasse 9	D	Krautdorf	Duitsland
Fam.	J.J.J.		Fun	Funny Avenue			Engeland

1. Sorteert het werkblad op achternaam, maar elke andere sortering kan natuurlijk ook, bijv. op postcode.
2. Zodra je daarmee klaar bent, kopieer je alle ingevoerde gegevens naar Word. Dat gaat als volgt:
3. Via Ctrl A (alles) in het spreadsheet (het adresbestand) selecteren.
4. Vervolgens Ctrl C (kopiëren) → (= vastzetten op het klembord)
5. Dan open je Word met een blanco pagina en voeg je de gegevens uit het werkblad in via Ctrl V (plakken).

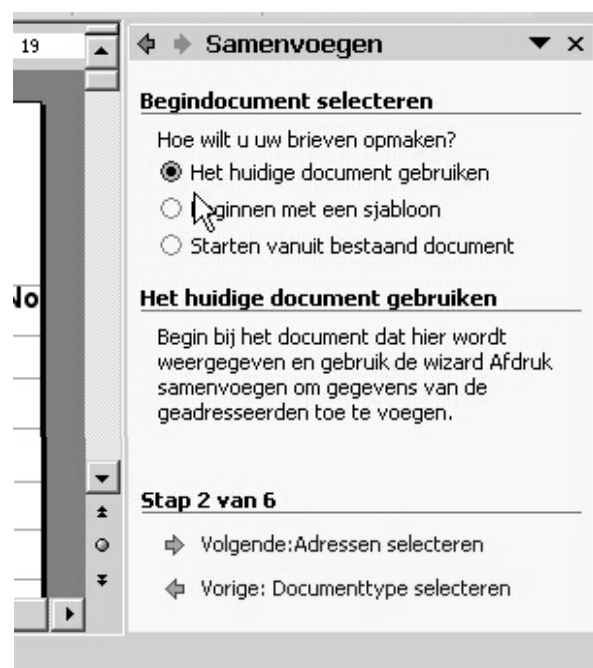
Nu heb je de juiste gegevens in Word staan. Bewaar de gegevens als een RTF-bestand (dus niet als .doc-bestand).

- Het bestand noem je dan bijv.: *Labels 2005aa.RTF*.
- Sluit *Labels 2005aa.RTF*.
- Open een nieuwe blz in Word.
- Klik op label *Extra*
Vervolgens op ▶ *brieven en verzendlijsten*
Daarna op ▶ *Afdruk samenvoegen*
Dan zie je onderaan het rechter hulpscherm stap 1 van 6 staan
- *Die stappen moet je nu moet gaan afwerken.*

Stap 1

Begindocument selecteren

Bovenaan het hulpscherm moet je een begindocument kiezen. Kies bijv. ▶ **het huidige document gebruiken** (rondje aanklikken; dat is de eerste in het rijtje).

Rechts in het scherm krijg je een hulpmenu. Klik daar op ► **Etiketten**

Stap 2

Documentindeling wijzigen

Je moet nu van het bestaande blanco-papier een formulieropmaak voor labels maken via *Opties* in het hulpscherm

Je krijgt dan een hulpscherm met de formaten en / of nummers van **Avery-etiketten**. In mijn geval met 24 labels op een vel A4, koos ik voor **J8159 Adres**

Stap 3

Rechts onder in het scherm klik je op ► **Volgende Adressen selecteren**

We moeten nu de adreslijst ophalen die we via Excel hebben gemaakt en in dit voorbeeld heet dat bestand *Labels 2005aa.RTF*.

(Opmerking. Het resultaat is dat nu zichtbaar één blz. labels is aangemaakt en mogelijk heb je wel 10 vellen labels te maken. Daar kom ik in stap 6 op terug.)

Stap 4

U moet nu de etiketten gaan schikken. Ga in het eerste labelveld staan en klik vervolgens in het hulpscherm rechts boven aan op **ADRESBLOK....** In het eerste labelveld komt nu te staan **Adresblok**.

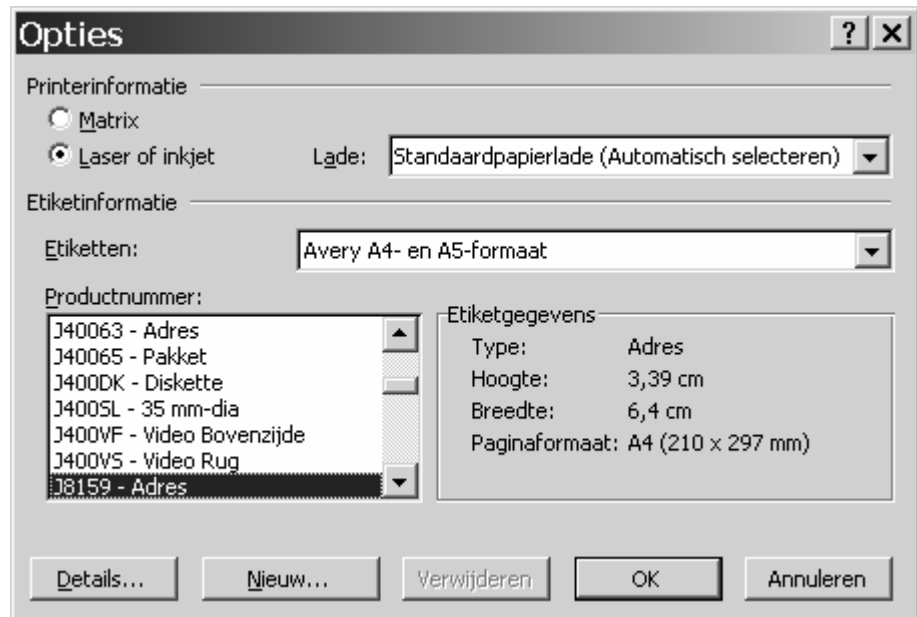
Nu willen we dat alle labelveldjes gevuld worden met adresblokken en dat

doen we door de etiketten te repliceren zoals dit in het hulpscherm staat.

► Klik op **Alle etiketten bijwerken**

Je ziet dat alle labels gevuld worden met een instructie om het **volgende adresgegeven** op te halen. Etc.

(Opm. Je kunt nu al zien hoeveel pagina's nodig zijn, ofwel hoeveel labelbladen).

Stap 5

Zodra je aan stap 5 begint zie je dat de adressen uit het bestand in het juiste labelhokje terecht zijn gekomen.

Nu kun je de adressen nog bewerken, de foutjes eruit halen.

(bijv. Kleinere letter, of centreren in het midden van het label, dubbele adressen eruit halen.)

Stap 6

Klik nu op ► **Samenvoeging voltooien**

Als het goed is, staan nu alle adressen op de juiste labelplaatsen.

Voordat je gaat afdrucken, moet je echter nog even goed kijken of alle labels de juiste informatie hebben op de juiste regel.

Mogelijk heb je nu nog steeds één vel labels en ontbreekt de rest! Bij stap 6 heb je echter de mogelijkheid om ieder label te bewerken! Bij **Samenvoegen** ▶ en vervolgens **afzonderlijke labels bewerken** aanklikken krijg je een schermje waarin je een keuze hebt om records samen te voegen volgens:

1. alles
2. een bepaald label
3. of bijv. 1 t/m ??

Ik heb regel 3 gebruikt, maar [1= alles] werkt ook.

Je ziet de pc weer even nadenken en vervolgens worden al de labelbladen gevuld met de juiste adressen. Nu kun je besluiten dit resultaat gelijk maar veilig te stellen. Bewaar het resultaat dan als bijv. *Labels2005.doc*.

Nu ben je klaar om de labels af te drukken.

- Leg het labelformulier op de juiste wijze in de printer, (in mijn geval, het label aan de bovenzijde).
- Bij HP Deskjet-printers weer anders, label aan de onderzijde.

Je bewaart het bestand met al de adressen als een .doc-file, bijv. *Labels2005b.doc*. Je kunt een .doc-bestand ook op een oudere versie van Word afdrukken.

☞ Nog een opmerking over het etiketpapier. Veel printers hebben het moeilijk dikkere vellen achter elkaar door te voeren vanuit de invoerlade. Vaak geeft Word zelf al de oplossing aan. Je kunt dan proberen de afdruk handmatig (vel voor vel) te laten gebeuren. Dat kan ook gewenst zijn als de gedrukte vellen van een inktjetprinter eerst wat meer droogtijd nodig hebben.

Medewerkers gevraagd voor de lay-out van de SoftwareBus

De redactie kan nog versterking gebruiken voor het opmaken van de SoftwareBus

Wie wil zich hiervoor inzetten: 6 nummers per jaar?
Oplevering van de pagina's in pdf-formaat

Belangstelling?

Meld je dan bij de redactie
of bij Kees van der Vlies (zie colofon)

● DVD-ROM GigaHits 2006-1 ●

Hub Jennekens

Als deze *GigaHits* u bereikt, is het nieuwe jaar alweer enkele weken oud. Wij hopen dat u de jaarwisseling behouden bent doorgekomen, en wensen u het allerbeste voor 2006.

In deze aflevering brengen we het

- tweede deel van de volledige *Linux-distributie SUSE 10*, volgens onze kenners een absolute aanrader voor beginnende zowel als gevorderde gebruikers. Inmiddels beslaat deze distributie 5 CD's; op *GigaHits 2005-6* vindt u de iso-images van CD's 1 en 2, op deze aflevering staan CD's 3, 4 en 5.

De redactie vond een aantal vervangers voor Microsofts Media Center voor u; ze werken allemaal onder Windows XP.

- Mozilla bracht de webbrowser *Firefox 1.5* uit, van *Opera* verscheen versie 8.5; u vindt ze op dit plaatje, zowel in de Nederlandse als Engelse uitvoering.
- *OpenOffice* lanceerde versie 2.0, voorlopig alleen in het Engels; wij vonden zowel de Windows- als de Linux-uitvoering.

- We hebben ook weer een mooie verzameling multimedia-tools voor u, zowel van bekende trouwe medewerkers als van nieuwe previewer *Leen van Goeverden*, die zijn opwachting maakt namens het DigiVideo-platform.

- In de *Dagelijkse Toolkit* vindt u onze inmiddels bekende verzameling *Veiligheid en Systeemherstel*. Verder hebben we belangwekkende programma's voor u aangetroffen op het gebied van onder andere *communicatie* en *internet, voeding, software-ontwikkeling* en *recreatie, (systeem-)tools, wetenschap* en *kantoorpakketten*. De redactie wens u weer veel genoeg met dit schijfje!

Inhoudsopgave

In de root van deze schijf treft u een bestand aan met de naam 'inhoud.txt'; de inhoudsopgave van dit schijfje. Die is, gerubriceerd per besturingssysteem, voorzien van naam van het item, de plaats op het schijfje waar het te vinden is en een korte beschrijving.

Correctie

● Het was Jan ●

Het artikel *Open Sourcing Outlook* in *SoftwareBus 2005 - 6* (p.30 - 36) was van de hand van Jan Stedehouder. Wij hadden het ten onrechte toegeschreven aan Rein de Jong. Beide auteurs, die ons blad met veel bijdragen verrijken, hebben wij *onze verontschuldigingen* aangeboden.

● **Link bekeken** (aflevering 3) ●

Marius Hille Ris Lambers

Ook deze SoftwareBus trachten we internet weer te 'verlinken'. Opnieuw met bijdragen van diverse DOSgg-leden. Zij droegen rechtstreeks of via onze DOSgg-NieuwsGroepen het volgende bij:

Ons DigiFoto-platform spant opnieuw de kroon, in ieder geval als het gaat om het aantal bijdragen.

Peter Stuij komt regelmatig met zeer nuttige links. Hij tipte ons over een website, waar je de afdrukvertraging van je digitale camera kunt meten:

http://www.shooting-digital.com/columns/schwartz/shutter_release_test/default.asp

(of <http://tinyurl.com/abe9p>). Je kunt deze meting zowel doen met als zonder scherpstelling. Hopelijk vallen de uitkomsten je niet tegen ;-)

Het fotobewerkingsprogramma The GIMP kan bijna net zoveel als de bekende programma's Photoshop en Paint Shop Pro. Bijzonder, als je weet dat het een kosteloos open source-programma is, ontwikkeld door vrijwilligers. De DOSgg biedt regelmatig GIMP-workshops en heeft ook een GIMP-VraagBaak. Op <http://www.ossl.nl/modules/freecontent/index.php?id=6> (of <http://tinyurl.com/d729h>) vind je een uitgebreide Nederlandstalige handleiding.

Aad Kruijt van platform DigiFoto geeft de voorkeur aan het eveneens kosteloze programma PhotoFiltre. Ook voor dat programma (en ook voor o.a. Paint Shop Pro)

vind je op internet Nederlandstalig instructiemateriaal. Kijk maar eens op <http://www.oudje.nl/>.

Evert Vinkenborg levert een dubbele bijdrage met één link; geïnspireerd door de aandacht in de vorige SoftwareBus voor astrofotografie. Op <http://www.astrosurf.com/> kun je niet alleen heel veel te weten komen over astronomie (sterrenkunde!), maar je kunt er volgens Evert ook je Frans ophalen.

In de Doe-het-zelf-rubriek besteden we dit keer aandacht aan de printer. Op deze Engelstalige site

<http://www.valueshop.co.uk/printing.asp> (of <http://tinyurl.com/aoys6>) vind je veel tips hoe je problemen kunt voorkomen en verhelpen. Gebruikers van Epson-printers kunnen ook terecht op <http://inkjetprinterhelp.us/printhead.html> (of <http://tinyurl.com/cbs5d>).

Zoals elke verstandige computergebruiker maak jij vast regelmatig back-ups van je harde schijf. Toch?

Als je daarvoor gebruik maakt van DVD-recordables, hebben we een paar tips: maak steeds twee kopieën op discs van verschillende merken (minder kans dat die tegelijkertijd onleesbaar worden) en gebruik goede discs. Welke discs goed zijn, lees je o.a. op <http://home.arcor.de/hm-gerhards/cd-r/index.html> (of <http://tinyurl.com/bmmjr>).

DigiVideo-gebruikers kunnen hun hart ophalen op <http://www.doom9.nl/>. Een site vol informatie, software en tips voor iedereen die aan de slag wil met het bewerken en converteren van videomateriaal. En met je resterende vragen kun je terecht bij onze DigiVideo-VraagBaak!

Op <http://www.leren.nl> staan links naar cursusmateriaal op veel terreinen (zelfs spoedcursus zoenen), ook wat betreft het maken van video's. Een leerzame Engelstalige on-line-cursus vind je op <http://www.shortcourses.com/video/> (of <http://tinyurl.com/8fjfc>).

Wanneer je aan de slag wilt met het maken van een website, kun je uitstekend terecht bij ons platform WebOntwerp. De door dit platform uitgebrachte CD-ROM WebOntwerp 2006 staat vol met nuttige software, cursussen, javascripts en andere zaken om je website te verfinaaien. Verkrijgbaar via onze website.

Wil je nóg meer Nederlandstalig cursusmateriaal, dan kun je terecht op <http://www.webhulp.nl.nu/>.

Op hun eigen subsite op onze website <http://www.DOSgg.nl/linux> (of <http://tinyurl.com/cdh9z>) heeft ons Linux-platform heel veel nuttige en leerzame informatie voor mensen die Linux gebruiken of dat overwegen te gaan doen. Voor het geval je dat nog niet wist: er zijn ook Linux-distributies die je niet hoeft te installeren en die je naast Windows kunt beproeven (zoals Knoppix en Morphix).

De Universal Serial Bus (oftewel USB) is een prachtige uitvinding. Als vervanger van de oude seriële en parallelle poorten heb je een universele aansluiting waarop

je ook nog eens (met behulp van hubs) meerdere apparaten tegelijk kunt aansluiten. En met de komst van USB 2.0 werd de overseinsnelheid ook nog enorm verhoogd. Ideaal? Ja ..., als het werkt!

Maar als het niet werkt, dan wordt het zoeken. Want dan kan het aan veel dingen liggen.

En dan is <http://www.usbman.com/index.htm> (of <http://tinyurl.com/7vyrj>) waarschijnlijk de plek, waar jij de oplossing voor jouw problemen vindt.

En als laatste een Engelstalige, 'universele' website.

Zit jij ook wel eens met vragen over de werking van apparaten of technieken? Op <http://www.howstuffworks.com/index.htm> (of <http://tinyurl.com/6jvsu>) vind je een uitleg over de meest uiteenlopende zaken. Zoals de werking van geheugenkaartjes voor je camera of het openen van kluizen.

Dank aan alle leveranciers van de opgenomen links.

Oók suggesties? Zend jouw bijdrage voor een volgende versie van 'Link bekeken!' naar redactie@DOSgg.nl Het gaat om een compacte beschrijving plus een weblink. Bij voorbaat dank voor je inzending.

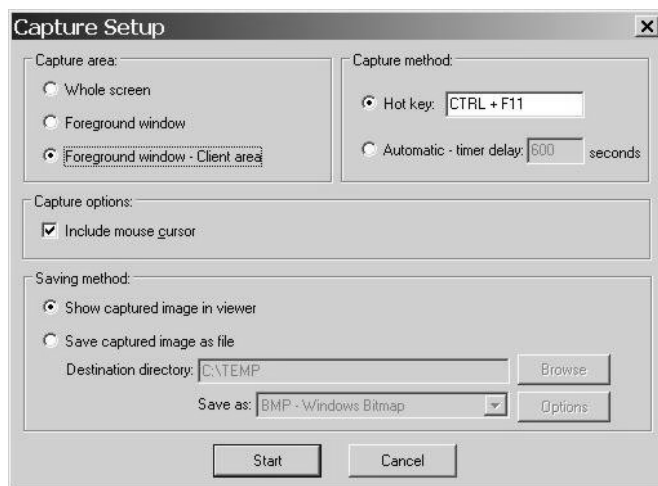
● Schermafbeeldingen opslaan en gebruiken ● (vervolg)

Gebruik van IrfanView

Lezer Bram Both maakte ons attent op het gebruik van IrfanView voor het maken van screendumps. Dat is een heel leuke, al werkt het bij veelvuldig opslaan van meer schermafbeeldingen na elkaar niet zo praktisch.

Het gaat als volgt (afhankelijk van de taalversie zijn er verschillende benamingen):

1. Start IrfanView vóórdát u met een screendump wil beginnen.
2. Kies in IrfanView *Options* (Nederlands: *Opties* of *Extra*) en daar *Capture* (*Schermafbeelding* of *Schermafdruck*). Het Engelstalige venster ziet er dan zó uit. Maar altijd met de letter C aangeduid, ook in de Nederlandse versies.

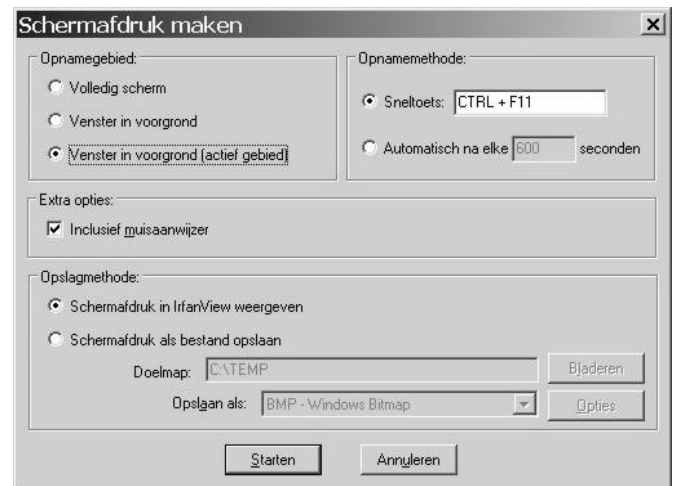

Ook de toetscombinatie (*Hot key* of *Sneltoets*) kan opgegeven worden. Standaard staat die op Ctrl+F11. Er blijkt ook een mogelijkheid te zijn de screendump automatisch te laten maken na een op te geven aantal seconden. Bovendien kun je de opslagmethode/het opslagformaat kiezen.

Correctie

Op pag.28 van de SoftwareBus 2005 nr.6 stond dat het actieve venster met Ctrl Print Screen in de buffer zou kunnen worden gezet. Dit is fout! Het moet zijn met Alt Print Screen.

En één van de drie Nederlandse versies ziet er zó uit:

Zoals je ziet, zijn er diverse mogelijkheden, zodat je bijvoorbeeld ook de muisaanwijzer kunt meenemen. Zie: het handje in de screendump op de volgende pagina.

Voor- en nadelen van de IrfanView-methode

De methode werkt erg gemakkelijk en biedt meer mogelijkheden dan via (Alt) PrintScreen.

De verschillen tussen Foreground Window (Venster in voorgrond) en Foreground Window Client area (Venster in voorgrond, actief gebied) zijn niet altijd even duidelijk. Het kan handig zijn ook de muisaanwijzer mee te nemen in de screendump.

Het opslaan kan in verschillende directories en formaten.

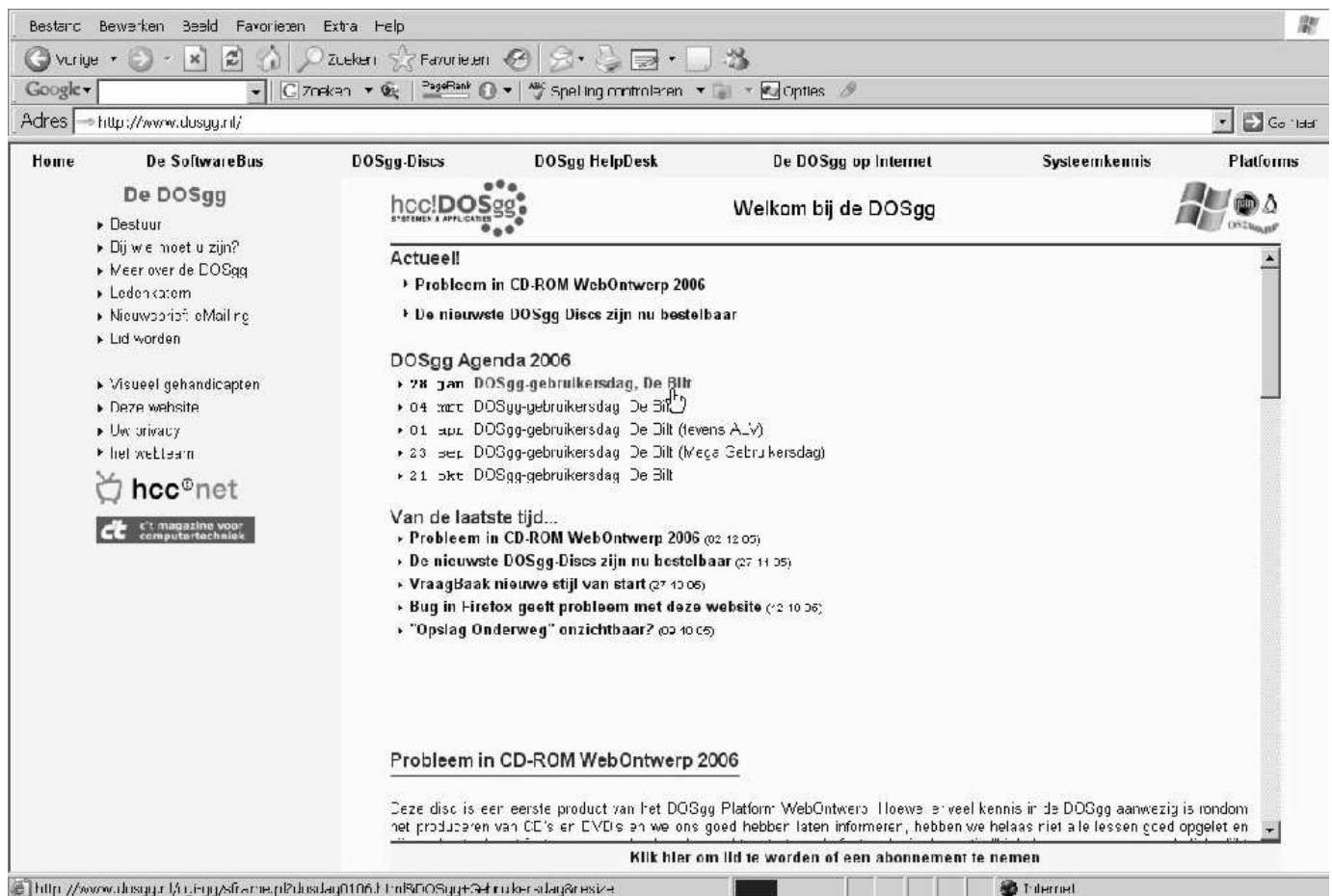
Je kunt ook meteen de screendump in IrfanView bekijken en dan besluiten de afbeelding op te slaan of zelfs af te drukken.

Wist u dat het ook mogelijk is een met (Alt) PrintScreen gemaakte screendump vanuit de buffer meteen in een geopend IrfanView venster te zetten? Gewoon met Ctrl+V (plakken).

Nadeel is dat telkens, voor elke screendump, de IrfanView-procedure gestart moet worden.

IrfanView is een freeware-programma voor eigen gebruik.

Er zijn nog vele tientallen andere schermafdrukprogramma's met soms veel uitgebreidere mogelijkheden. Maar omdat IrfanView zo wijd verspreid is, leek deze mogelijkheid een aparte vermelding waard.

Enkele freeware schermafdruk-programma's:

MWSnap (www.mirekw.com/winfreeware/mwsnap.html)

ScreenGrab (<http://no-nonsense-software.com/freeware/>)

Gadwin PrintScreen 3.0 (www.gadwin.com/download/)

ScreenHunter 4.0 Free (www.wisdom-soft.com/products/screenhunter.htm)

Een verzameling is te vinden op:

www.etrusoft.com/screen-capture-software-reviews/

● **Een goed begin is geen half werk!** ●

In 2006 organiseren we maar liefst **vijf DOSgg-GebruikersDagen** (DGD'n) in De Bilt, op **28 januari, 4 maart, 1 april** (echt waar!), **23 september** en **21 oktober**.

En niet alleen hebben we méér bijeenkomsten in De Bilt, we bieden ook méér programma op elke gebruikersdag. In plaats van vier lezingen/presentaties hebben we er nu steeds minstens zeven; nóg meer keuze dus! En daarnaast bieden we ook nog eens minstens vier workshopsessies. Op de dag van de ALV is het programma iets beperkter, op de Mega-DGD is er nog veel meer aanbod.

Op **zaterdag 28 januari** (10.00 - 16.00 u) ben je weer de hele dag welkom. In de grote zaal kun je terecht bij onze **zes DOSgg-platforms** (Windows, Linux, WebOntwerp, Muziek, DigiVideo en DigiFoto) en onze InfoBalie. Die laten zien wat ze allemaal te bieden hebben en helpen je met je vragen en problemen.

Tijdens de hcc!dagen brachten we twee nieuwe CD-ROM's uit: de WebOntwerp 2006 en de DigiFotoDisc 4. Als DOSgg-lid kun je beide schijven bij onze InfoBalie kopen tegen de afhaalprij van twee euro per stuk.

In de grote zaal kun je bovendien terecht op de **DOSgg-JaarMarkt**; ook vóór leden en dóór leden.

Lezingen / presentaties:

10.30 uur (zaal A): *Netwerken Thuis*

Ervaring: je hebt een computer en koopt op enig moment een nieuwe. De oude gaat dan vaak naar de partner of de kinderen. De wens beide computers op in-

ternet aan te sluiten, dient zich dan snel aan. De vraag naar een netwerk thuis, zodat er bestanden uitgewisseld kunnen worden en gezamenlijk een printer gebruikt kan worden, komt dan ook aan de orde. Daar gaan we je bij helpen. Het netjes opzetten van zo'n netwerk thuis is het onderwerp van de lezing die Florus Vogelaar (DOSgg-platform Windows) verzorgt. Je hoort welke mogelijkheden er zijn, welke materialen er gebruikt kunnen worden en op welke manier je twee computers in zo'n thuisnetwerk opneemt. En je krijgt antwoord op je vragen.

10.30 uur (zaal B): *Certificaten*

Internet is ook een goudmijn voor onbetrouwbare typen. Door je voor te doen als een ander kun je allerlei streken uithalen. Je hebt daar vast ervaring mee, met (virus)mail, die zogenaamd van een bekende komt, of pogingen je met phishing gegevens te ontfutselen over bijv. je creditcard of bankrekening.

Het werken met certificaten voorkomt een boel van deze ellende. Door je mail of software te voorzien van een certificaat van echtheid bescherm je jezelf en anderen tegen vervalsingen. De organisatie CAcert verstrekt je zo'n certificaat kosteloos. Diverse DOSgg-medewerkers zijn tevens CAcert-waarmarker. Nieuwsgierig? Bezoek deze presentatie, verzorgd door Johan Swenker van het DOSgg-platform Linux.

11.45 uur (zaal A): *Linux-distributie*

DSL. Er is een grote diversiteit aan Linux-distributies, die o.a. verschillen in omvang. Met een grootte van rond 50MB

is DSL (Damn Small Linux) een buitengewoon compacte distributie. Je kunt DSL op een mini-CD-ROM of USB-stick zetten en zo heb je op elke computer, die vanaf dat medium kan booten, je eigen Linuxomgeving. Willem van de Poel (DOSgg-platform Linux) legt je uit wat er nog meer aantrekkelijk is aan deze Linux-distributie.

11.45 uur (zaal B): *Anti-spam voor beginners*

Spam is niet alleen de Engelse aanduiding voor een soort vleeswaar; het is ook de benaming voor ongevraagde en ongewenste mail. Als een e-mailadres bekend wordt aan onbevoegden, is het voor hen een kleine moeite om dat adres en dat van ontelbaar anderen te bestoken met ongewenste aanbiedingen of virussen. Carel Bitter van Spamvrij.nl komt uitleggen hoe spam werkt en vooral... wat je er tegen kunt doen.

13.30 uur (zaal A): *Beginnen met spreadsheets in MS Works*

De Windows-gebruiker, die aan de slag wil met het bewerken en ordenen van cijfers en andere gegevens, komt al gauw terecht bij Microsoft Works. Dat is een populair en veelzijdig programma met ook een spreadsheet- / rekenvel-functie. Moeilijk? Kees van der Vlies kan, als geen ander, beginnende computeraars wegwijs maken met dit soort programma's. Hij legt uit hoe óók jij rekenkundige en andere bewerkingen kunt uitvoeren op je gegevens. De resultaten kun je overigens ook benutten in andere programma's, zoals MS Word.

14.45 uur (zaal A): *Animaties in MS PowerPoint.*

PowerPoint is onbetwist het meest gebruikte presentatieprogramma dat er is. De DOSgg benut het voor het maken van de bekende P3-MiniCursussen. Christ van Hezik is onze PowerPoint-specialist. Hij zal in deze presentatie uitleggen en tonen wat animaties toevoegen aan het effect van je presentatie.

14.45 uur (zaal B): *Simpel kalibreren bij digitale beeldbewerking*

Ook wel eens geconstateerd dat de kleuren van je afgedrukte foto's er anders uit zien dan op je beeldscherm? Dan kun/moet je iets doen aan de kalibratie van je printer en/of beeldscherm.

Jur Nijkerk (DOSgg-platform DigiFoto) legt je uit hoe je de kleurweergave van je foto's op beeldscherm en printer simpel kunt afstellen.

Workshops:

10.15 - 11.15 uur en 11.30 - 12.30 uur *Foto's bewerken met The GIMP; voor beginners*

Ook tijdens de hcc!dagen 2005 bleek weer dat de belangstelling voor The GIMP, het kosteloze Open Source-alternatief voor Photoshop en Paint Shop Pro, groot is. Dit programma is Nederlandstalig en zowel beschikbaar voor Windows als voor Linux. We hebben Isja Nederbragt (DOSgg-platform DigiFoto) daarom gevraagd nogmaals een tweetal workshop sessies te verzorgen, gewijd aan het starten met dit uiterst veelzijdige fotobewerkingsprogramma. Je leert in korte tijd enkele basisvaardigheden. Tijdens de DGD in april komt er een vervolg

workshop voor enigszins gevorderden, rond het werken met lagen in The GIMP.

14.00 - 15.00 uur en 15.00 - 16.00 uur *Toepassing van kant en klare javascripts op je website*

Je hebt je eigen website en wilt die uitbreiden met een aantal functies, waarvoor je javascripts nodig hebt. Een tel-lertje, rolmenu's etc. Geen probleem! Veel javascripts zijn vrij beschikbaar en René Suiker en Bas van de Dikkenberg van DOSgg-platform WebOntwerp leren je in deze workshop hoe je zulke javascripts kunt inpassen in de opbouw van je website. Om succesvol aan deze workshop te kunnen meedoen, moet je wel beschikken over enige basiskennis wat betreft het opzetten van een website.

Vooraanmelding deelname workshops

Voor onze workshops is altijd veel animo. Per sessie kunnen 18 personen deelnemen. Teneinde gedrang en ergernis te voorkomen, verdelen we de helft van de plaatsen via voorinschrijving en de andere helft op de dag zelf aan de InfoBalie. Als er meer aanvragen dan plaatsen zijn, wordt er geloot. Voorinschrijving is mogelijk tot en met maandag 23 januari 2006, via onze website www.DOSgg.nl. Lees daar de verdere spelregels. De inschrijvers krijgen per e-mail bericht of zij een plaatsbewijs kunnen ophalen. De overige plaatsbewijzen worden verdeeld aan de InfoBalie. Deelnemers aan onze workshops krijgen na afloop een CD-ROM mee, met daarop o.a. de in de workshop gebruikte programmatuur en het oefenmateriaal. Kun je thuis dooroefenen!

DOSgg-JaarMarkt

Je hebt tijdens de hcc!dagen weer van alles gekocht en nu dus allerlei overbodig spul. Of je zoekt al tijden naar betaalbare gebruikte computerhardware of -software. Dan is de DOSgg-JaarMarkt, die op onze eerste gebruikersdag in het nieuwe jaar gehouden wordt, jouw kans! De uitgangspunten zijn simpel:

Als verkoper dien je een plek aan te vragen via evenementen@DOSgg.nl (pas na toewijzing mag je een plaats innemen van - in beginsel - één vierkante meter). En je moet natuurlijk DOSgg-lid zijn! Verkoop alleen dóór en aan particulieren. Niet-verkochte spullen moet je weer meenemen.

Als je software verkoopt moet die legaal zijn. De verkoper geeft op verzoek zijn/haar naam en adres aan de koper. De DOSgg kan niet aansprakelijk gesteld worden voor hetgeen er verkocht wordt.

Bereikbaarheid

Het H.F.Witte Centrum in De Bilt is goed bereikbaar met openbaar vervoer en auto. Zie voor reisadviezen onze website!

ADVIES

Kijk kort voor deze gebruikersdag op onze website www.DOSgg.nl of in de e-mailing voor de definitieve programmering en begintijdstippen.

Programma tweede DGD in 2006 nog niet bekend.

Op zaterdag 4 maart organiseren we opnieuw een **DOSgg-GebruikersDag** in De Bilt. Op het moment, dat de kopij voor dit nummer van de SoftwareBus naar de drukker gaat, is het programma voor die bijeenkomst nog niet bekend. En de volgende SoftwareBus verschijnt

in de tweede helft van maart. We verwijzen daarom voor informatie over deze DGD op zaterdag 4 maart 2006 naar onze website www.DOSgg.nl en de eMailings.

Nog niet geabonneerd op de eMailing?

Wie meer en actuele informatie wil over het aanbod van de DOSgg, kan zich aanmelden voor ons elektronisch magazine *eMailing*. Je krijgt dan zo'n 20 keer per jaar een informatieve en prettig leesbare nieuwsbrief in je mailbox. Inmiddels zenden we die al naar ca. 21.000 e-mailadressen!

Aanmelden kan op drie manieren:

1. Via <https://ors.hccnet.nl/> . Je houdt je HCC-lidmaatschapskaartje bij de hand / kiest voor *Instellingen* → *Nieuwsbrief* → *aan- en afmelden nieuwsbrieven* → *volgende* → zet vinkje bij *hcc!DOSgg* onder aangeelde nieuwsbrieven
2. Via onze DOSgg-website: www.dosgg.nl/emails.html
3. Door het sturen van een leeg e-mailbericht aan lijstbeheer@DOSgg.nl met als onderwerp *subscribe emailing*.

● Interessante websites ●

In aanvulling op de rubriek *Link bekeken* in de SoftwareBus, geven we hier nog een site met beoordelingen van de 46 beste freeware-programma's

The 46 Best-ever Freeware Utilities

http://www.techsupportalert.com/best_46_free_utilities.htm

Deze site kan ook gevonden worden via de (inmiddels door yahoo gekochte) site <http://del.icio.us/>, waar veel voorkeursites gerubriceerd en door gebruikers beoordeeld worden.

En de *verwante sites*

- http://www.techsupportalert.com/best_free_tech_support_sites.htm geeft de beste **gratis technische ondersteuningssites**, weliswaar in het Engels, maar in die taal verschijnt toch de meeste documentatie.
- http://www.techsupportalert.com/best_shareware_sites.htm voor de beste freeware en shareware.
- Het lijstje bevat nog meer 'beste sites', bijv. over Tips, Tricks & Tweaks, Security, Scripts, Drivers & Fonts, Glossaries, Guides & Tutorials.

● **Websites maken (deel 3)** ●

(voor beginnende gevorderden)

René Suiker

In het vorige nummer heeft u mogelijk gezocht naar een artikel in deze reeks, helaas tevergeefs. In alle drukte heb ik een deadline zomaar laten passeren, ik hoorde 'm nog voorbij zoeven, maar toen was 't te laat. Het is dus niet zo, dat deze serie afgelopen is, te veel beloften zijn nog in te lossen.

Oh, nog even iets over m'n stijl van schrijven, ik begin doorgaans formeel met u en zo, maar als ik eenmaal los kom en enthousiast wordt, dan vergeet ik dat nog wel eens en dan ga ik spontaan m'n gehoor tutoyeren. Hopelijk vergeeft u mij dit.

Het Platform Web-Ontwerp, waar deze reeks min of

meer uit voorkomt, wil een forum bieden voor iedereen die in de hobby sfeer iets met websites wil doen. De bedoeling is dan ook, om met elkaar van gedachten te wisselen en ideeën uit te werken. In dit kader ook dit artikel, met de nadrukkelijke uitnodiging, om ook zelf eens in de pen te klimmen en de diepe gedachten aan het papier toe te vertrouwen. Dat mag ook minder letterlijk, via een computerscherm.

Weet u het nog, van de vorige keer, bij het maken van de website onderscheiden we grofweg 4 fasen:

- Plannen
- Bouwen
- Publiceren
- Marketen

In een voorgaand artikel gingen we redelijk diep in op het plannen, vandaag moeten we maar eens iets over dat bouwen gaan zeggen. En wel, bouwen met een pakket dat we tegen weinig middelen op onze PC kunnen zetten. In volgende *Bussen* kunnen we misschien eens stilstaan bij andere manieren van bouwen, zoals met *Dreamweaver* of *Frontpage* (goh, wat toevallig nou, *Dreamweaver* wordt niet herkend door de spellingscontrole, *Frontpage* natuurlijk wel). *Hiervoor hebben we dan wel een auteur nodig*, want ik gebruik die pakketten (nog) niet zelf.

***Dreamweaver*-kenners gezocht**

Vandaag op het programma, een

pakket dat ook op onze GigaHits verschijnt, en wel NVU. Waarom NVU, nou simpel, het staat op onze schijf, het is gratis en het is ook nog eens voorhanden in Windows-, Mac- en Linux-varianten. Oftewel, wat ik hier ga schrijven kunt u allemaal in de praktijk brengen, hoewel een scherm natuurlijk hier en daar wat kan afwijken.

Hoe ga je dat nou allemaal aanpakken?

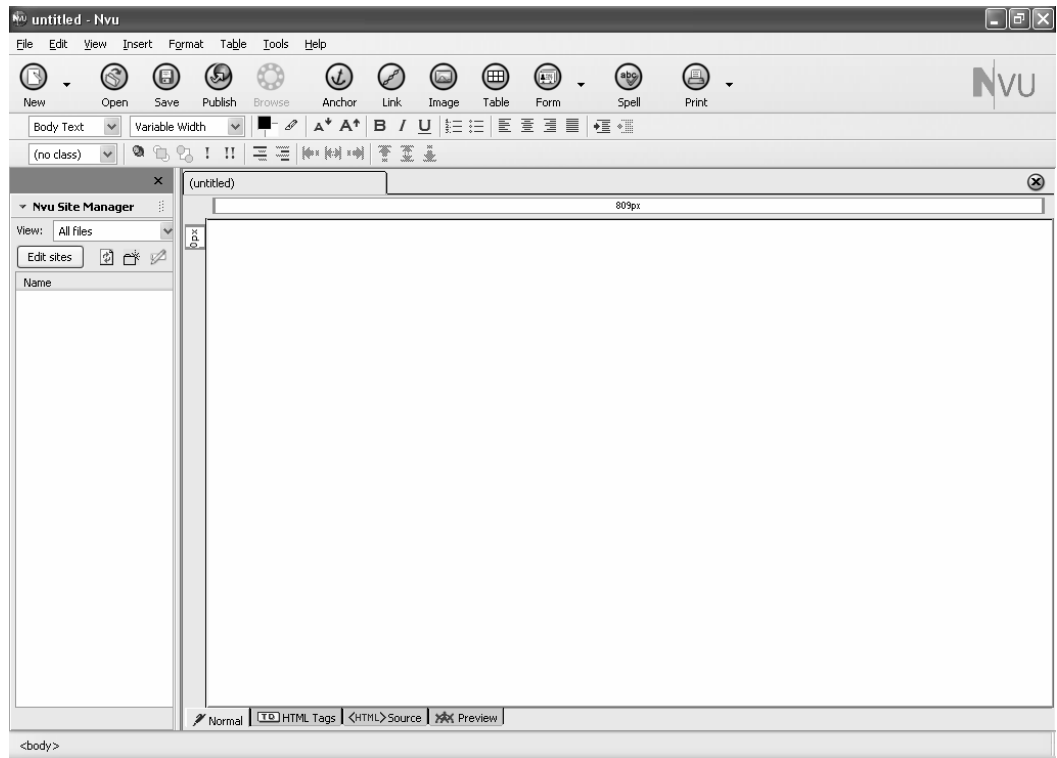
Nou, na de vorige keer hebben we een plan, dus nu is 't een kwestie van dat plan uitvoeren. Je verzamelt je teksten, je hebt je links ergens overzichtelijk gerangschikt, je hebt al je plaatjes en eventueel muziekjes en achtergronden bij de hand en dan gaan we van start.

De hoofdstap-
pen:

- Software in-
stalleren
- Aan de slag
ermee

Nou, installeren
is niet zo'n gro-
te klus. Het
wijst zich eigen-
lijk vanzelf. Als
je al eens een
programma van
onze schijven
geïnstalleerd
hebt, is 't een
fluitje van een

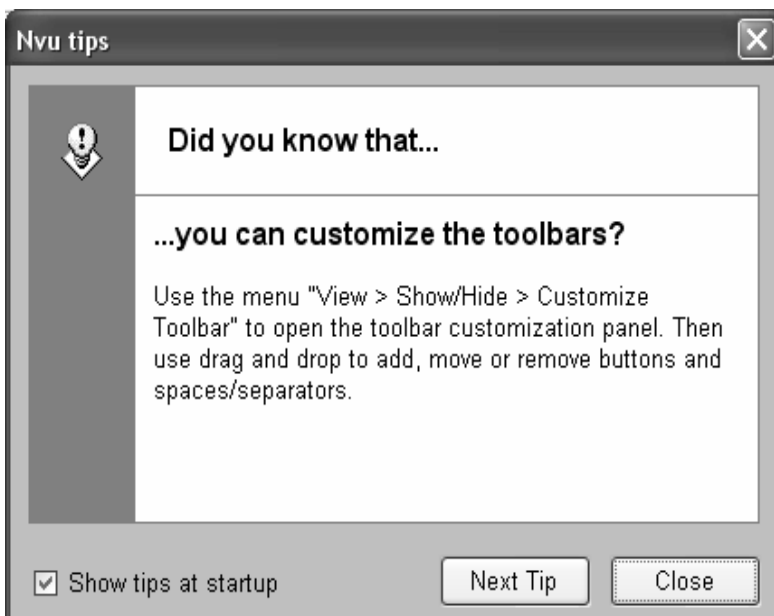
cent. Ik vind het dan ook zonde van de
ruimte om daar nader op in te gaan.
Mocht je hier toch tegen problemen
aanlopen, een melding in de nieuws-
groep news:med.webontwerp.
Daarna start je de applicatie (dat heb-
ben we allemaal vast ook al een keer
gedaan) en krijg je het programma in
beeld. Het programma start zelf altijd
met een tip:

Zolang je nog niet echt met dit program-
ma vertrouwd bent, is er helemaal niets
mis mee, om deze tips nog maar even
aan te laten staan. Websites bouwen en
onderhouden is een tijdrovende bezig-
heid, die paar seconden voor die tip
kunnen er ook nog wel af.

Oh, ik heb zelf een Engelstalige versie in
gebruik, maar het schijnt dat je 'm ook
in het Hollands aan kunt schaffen, voor
dezelfde prijs zelfs, namelijk 0
Euro.

Nadat je de tip hebt gesloten,
krijg je bovenstaand scherm voor
ogen:

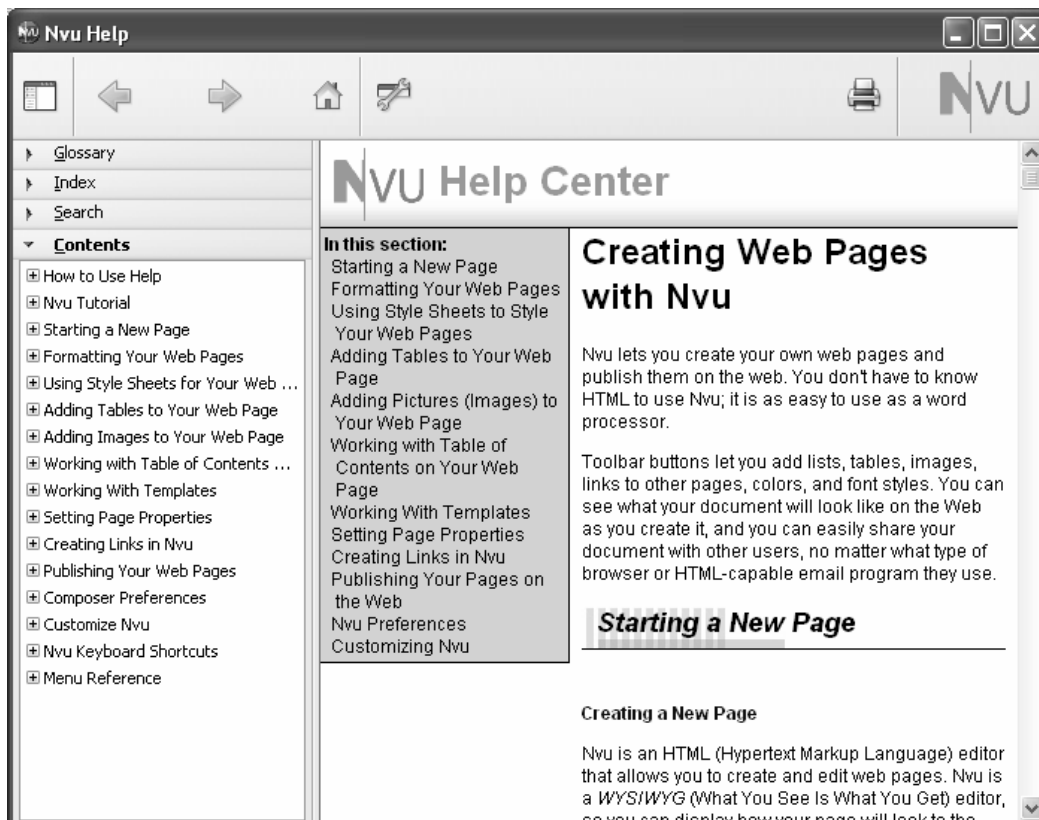
Tja, daar doe je alles.

En ik ga niet in één keer alles
uitleggen, en wel om een aantal
redenen:

1. ik weet niet alles
2. zoveel ruimte hebben we niet
3. het is veel leuker om zelf ook
te gaan ontdekken

Maar een paar dingen wil ik natuurlijk wel vertellen, anders is m'n boekenbonnet wel erg goedkoop verdiend. Zoals in de meeste moderne (windows-achtige) applicaties, kunnen we op het scherm een aantal gebieden onderscheiden. Bovenin de titelbalk, die toont de naam van het bestand waar je mee aan het werk bent. Als je de applicatie opstart, toont deze dus 'untitled', oftewel: 'ik heb nog niets omhanden'. Daaronder de menubalk, die kan wel eens handig zijn. Vooral, omdat daar rechts een menu 'Help' staat. Als je geen zin hebt om een boek over NVU

der is de menubalk natuurlijk beschikbaar voor de gebruikelijke functies. Daaronder een paar werkbalken, met knoppen en knopjes voor de meest voorkomende bewerkingen. Daaronder zie je links de 'site manager' en rechts het werkgebied. Het werkgebied kan je in verschillende vormen bekijken. De meest gebruikelijke is 'normal', waardoor je werkt in een soort 'what you see is what you get'-editor. De HTML tags view laat je zien welke tags gebruikt worden en wat waar bij hoort. Die heb ik nog niet echt toegepast. Daarna heb je

de 'Html source'-view, die weer heel handig is, want daar kun je nog dingen in aanpassen, waar NVU nog niet in voorziet (zoals een achtergrondmuziekje).

Tja, dan de pagina maken. Als je het pakket opstart, dan begin je in feite al in een lege file, dus je kunt gewoon beginnen te typen.

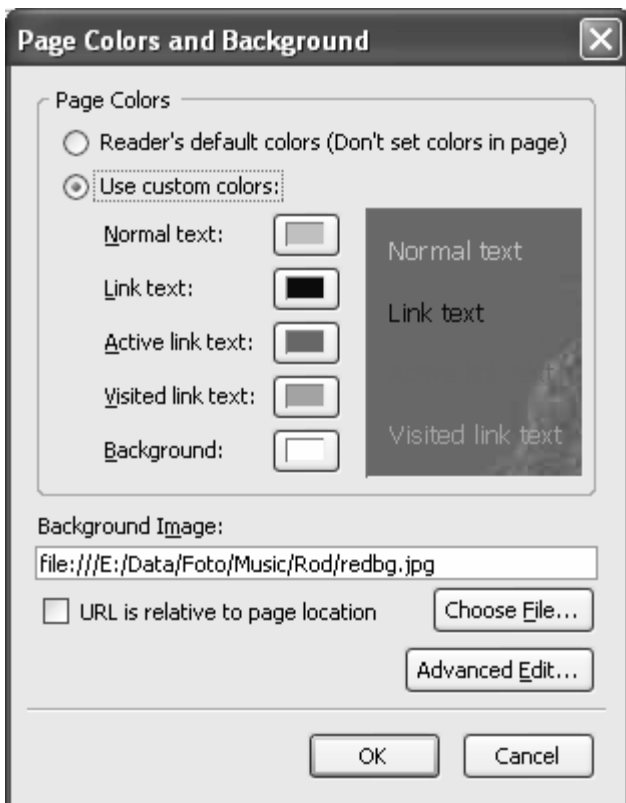
te zoeken (en wie neemt je dat kwalijk) dan kan je hier ook aardig wat terugvinden. Om een idee te geven wat er zoal te vinden is, hierbij een screenshot zodra je de *Help* oproept:

Niet misselijk dus, er is nog heel wat te ontdekken voordat je daar helemaal doorheen bent. Doe 't op het gemak, want de applicatie loopt niet weg. Ver-

In het werkgebied kun je meerdere bestanden tegelijk open hebben, deze hebben dan ieder een tabblad.

En dan het maken zelf. Zoals met veel creatieve processen geldt ook hier, het 'durven te beginnen' is de grootste hindernis. Ben je daar eenmaal voorbij, dan gaat de rest min of meer vanzelf.

De eerste keer wordt misschien nog geen kunstwerk met een grote K, maar ook hier geldt 'oefening baart kunst'. Begin gewoon in de 'normal'-view je tekst in te voeren, zoals je dat in een tekstverwerker ook zou doen. Vervolgens kan je teksten selecteren en opmaken, bijvoorbeeld via de middelste toolbar niet 'body text' maken, maar een 'header level' meegeven. Op die manier breng je wat structuur aan op je pagina. Probeer gerust een en ander uit, je kunt je computer er echt niet mee stukmaken.

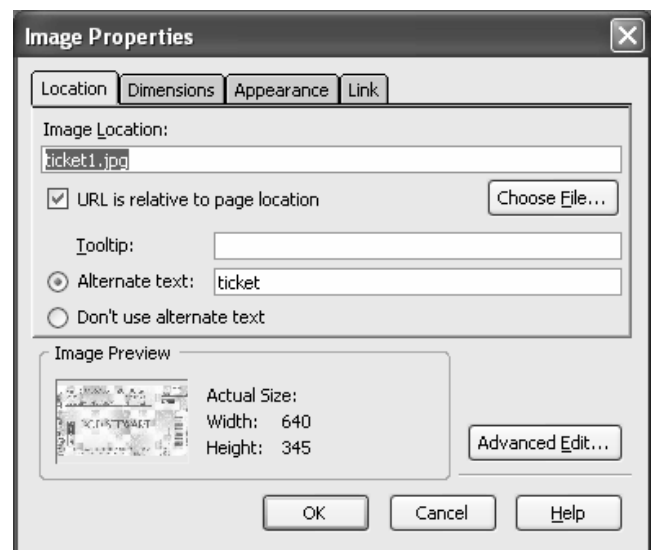
Vervolgens nog een paar leuke dingen, die je vast wilt gaan gebruiken en waar ik je alvast een beetje mee op weg kan helpen.

- Achtergrond
- Plaatjes
- Links
- Tabellen

De achtergrond pas je aan via het menu 'format' en dan 'page colors and background'. Je krijgt dan een soort invul-

scherm als hiernaast, waar je van alles rondom kleuren kunt invullen. Het zal je vast wel eens opgevallen zijn, dat op de meeste webpagina's de links een andere kleur hebben dan de rest van de tekst en dat er soms ook nog wel eens meerdere kleuren links voorkomen. Dat kan je hier allemaal regelen. Daarnaast kan je dus een achtergrond bestand kiezen. Deze wordt herhaald als beeldvulling, dus zowel naar rechts als naar onder gekopieerd, zo vaak als nodig is om de hele inhoud van de pagina weer te geven. Een plaatje kan je invoegen op de plaats van de cursor, door de 'image'-button in te drukken.

Je krijgt dan een invulscherm als:

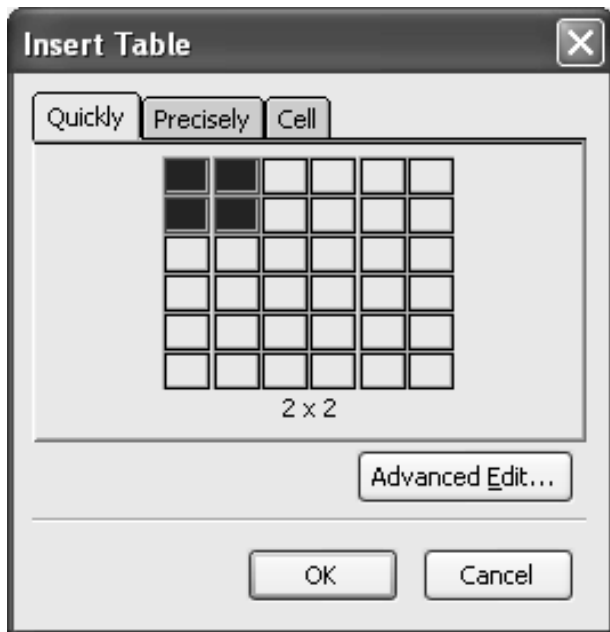

Hier kun je volstaan met minimale gegevens, maar je kunt ook heel precies het plaatje naar je eigen smaak vormgeven. Er is ook nog een tabblad 'link' voorhanden, zodat je het plaatje zelf als link naar een andere pagina kunt beschouwen.

Een tabel is niet alleen zinvol voor pagina's met allerhande opsommingen, soms kan een tabel ook heel handig zijn om wat uitgebreide controle te hebben over

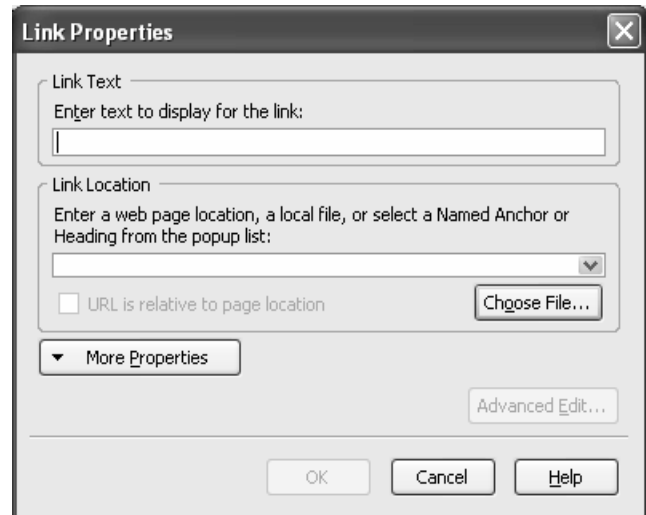
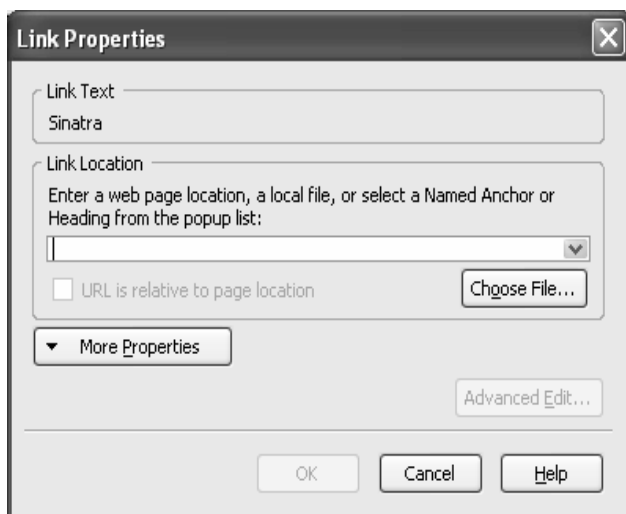
de plaats waar teksten en plaatjes komen te staan. Een tabel voeg je toe met de tabel button.

Ook hier weer een invulscherm, met eenvoudige en meer gevorderde opties:

Tenslotte dan de links

Als je een stuk tekst selecteert en dan de 'Link'-button indrukt, wordt de tekst als link aangemerkt en kan je in een invulscherm aangeven waar naartoe gelinkt moet worden. Als je niets selecteert en de button indrukt, kan je zowel de tekst als de link invullen:

Heb je de pagina naar wens gemaakt, dan is het wel zaak de file op te slaan via menu 'File' en te zorgen dat je de gebruikte plaatjes ook een beetje bij de hand houdt. Op dit moment worden de plaatjes op je eigen schijf gevonden, als straks de pagina op internet staat, is het handig, als de plaatjes dan ook op internet gezocht worden en niet op de lokale schijf, aangezien jouw schijf hopelijk niet voor iedereen op internet beschikbaar is.

Heel veel succes met uitproberen.

Nog wat tips & trucs

De nieuwste release van dit pakket vind je op <http://www.nvu.com>
Websites gemaakt met NVU vind je op www.geocities.com/zugarbabylove/Rodterdam2005.html .

Gezocht

Auteur die in de *SoftwareBus* over *Dreamweaver* wil schrijven.

—● Een eigen mailserver voor Windows-gebruikers ●—

Florus Vogelaar

Met meerdere computers op internet en ook nog je eigen mail beheren is een wens die bij mij ging leven, toen ook mijn huisgenote van e-mail gebruik wilde gaan maken. Maar hoe doe je dat en wat is nou de meest praktisch oplossing? Dus eerst maar eens een verkenning wat er zoal voor komt kijken.

Ik ontdekte dat er diverse softwarematige en hardwarematige oplossingen beschikbaar waren met daarbij ook nog een combinatie van beide.

De overstap van een 'gewone' inbelverbinding naar ADSL en het modem/router dat ik daarbij kreeg maakte dat er een continue verbinding met internet mogelijk werd.

Een speurtocht op internet en wat rondvragen bij medehobbyisten leerde mij dat het wel handig zou zijn een eigen domein te gaan gebruiken en dat dit bij Joker.com voordelig zou kunnen. Voor enkele euro's konden zij in mijn wensen voorzien. Van nu af aan was mijn domein vastgelegd en tevens kon ik daar de koppeling met mijn vaste IP-adres dat ik bij mijn ADSL-aansluiting gekregen had maken.

Ik was van plan om een flinke Compaq PC, zo'n Presario die ik had staan als server, te gaan inrichten. Als besturingssysteem heb ik daar toen WindowsXP Pro opgezet ervan uitgaande dat dit toch wel het meest actuele besturingssysteem was dat mij als Windows gebruiker ter beschikking stond.

Nu ging de speurtocht verder naar een goed softwarepakket, dat aan mijn eisen

kon voldoen. Ik wilde namelijk naast die mailserver ook via webmail van overal ter wereld bij mij mail kunnen komen.

Wat ik vond was Lansuite

De firma *602Software* brengt een aantal softwarepakketten uit, waarvan *6002 Lansuite 2004* er één is. Het is een programma waar je een volwaardige mailserver mee kunt laten draaien. Verder beschikt het pakket ook over een webserver, een Proxy server, een faxserver en, als je internet service provider het ondersteunt, ook nog een mogelijkheid tot wap-contact. Hieronder een lijst met wat er allemaal in zit.

- SMTP en SSL SMTP-server
- POP3 en SSL POP3-server
- Webmail-client
- NAT (Network Address Translation)
- functioneert als SOCKS-proxy
- http/HTTPS/HTTP-FTP/FTP/SOCKS/Telnet/RealAudio Proxy met cache
- werkt als een IP-filter
- Web en SSL Web-server met ISAPI, CGI en FastCGI-toegang
- DHCP-server
- LDAP-adresboek
- anti-virus (bescherming)
- anti-spam (bescherming)
- filter voor bijlagen
- update-manager
- integreerbaar content-filter
- integreerbaar ActiveReports

Het aardige van dit pakket is dat het voor gebruik met maximaal vijf gebruikers volkomen kosteloos is. Zelfs een freeware-virusscanner die met dit pro-

gramma goed samenwerkt, kan geïnstalleerd worden.

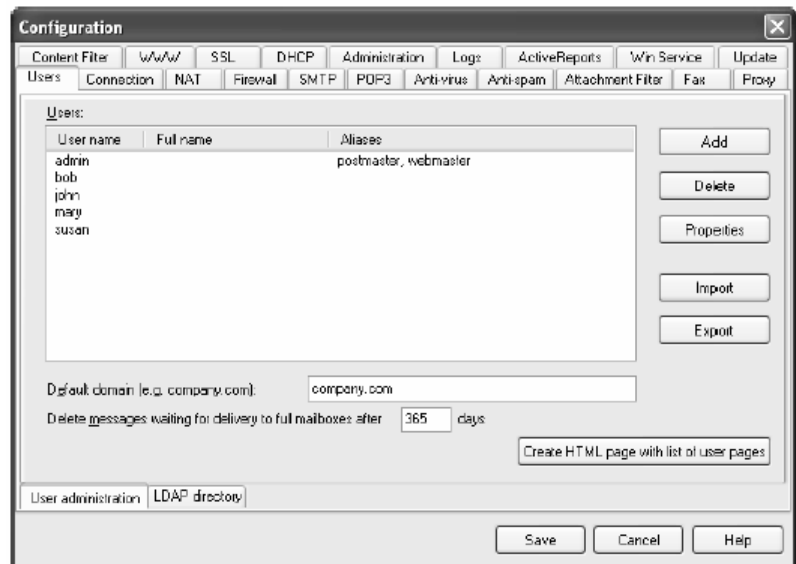
Na het downloaden van het programma vanuit het adres www.software602.com/products/ls/ is het een zaak van aanklikken en installeren. Als beginnening in deze materie krijg je een aantal vragen voorgeschoteld, waar je wel even over moet nadenken. De vraag waar het programma geïnstalleerd moet worden valt nog wel mee maar dan... Ik wist het niet en stopte de installatie.

Op de website van 602Software staat de complete handleiding, wel in het Engels, en die ben ik toen maar eerst eens gaan lezen, niet dat ik alles spontaan begreep hoor, maar het bracht me wel verder. Ook kon ik aan wat medehobbyisten een aantal gerichte vragen stellen waar ik zo niet uitkwam. Na opnieuw de installatie te hebben opgestart heb ik de eerste setup af kunnen maken. Er werd voorgesteld om in ieder geval een *administrator* aan te maken als gebruiker en daarnaast heb ik toen meteen mezelf als gebruiker aangemaakt. Later heb ik meerdere accounts toegevoegd, toen het programma al werkte.

Mijn grootste vrees was dat ik door mijn onkunde de SMTP-server voor heel de wereld zou open zetten en door mij Internet Service Provider (ISP) eruit geknikkerd zou worden of op de 'blacklist' terecht zou komen als 'open relay'.

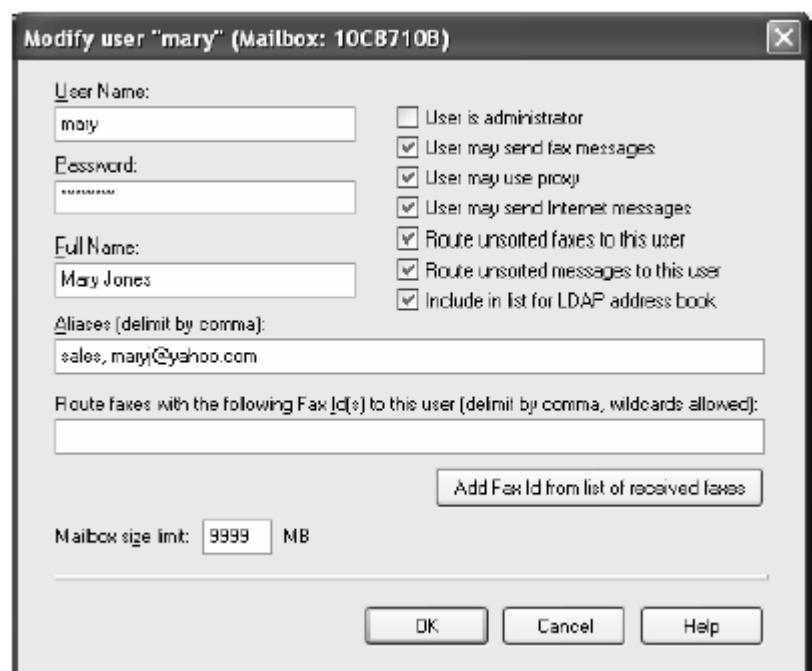
Er kunnen dus vijf gebruikers in deze gratis versie opgenomen worden waaronder de gebruiker-administrator.

Deze krijgt alle rechten en is, indien ingesteld, ook van buiten af via internet overal vandaan te benaderen, zodat instellingen aangepast kunnen worden.

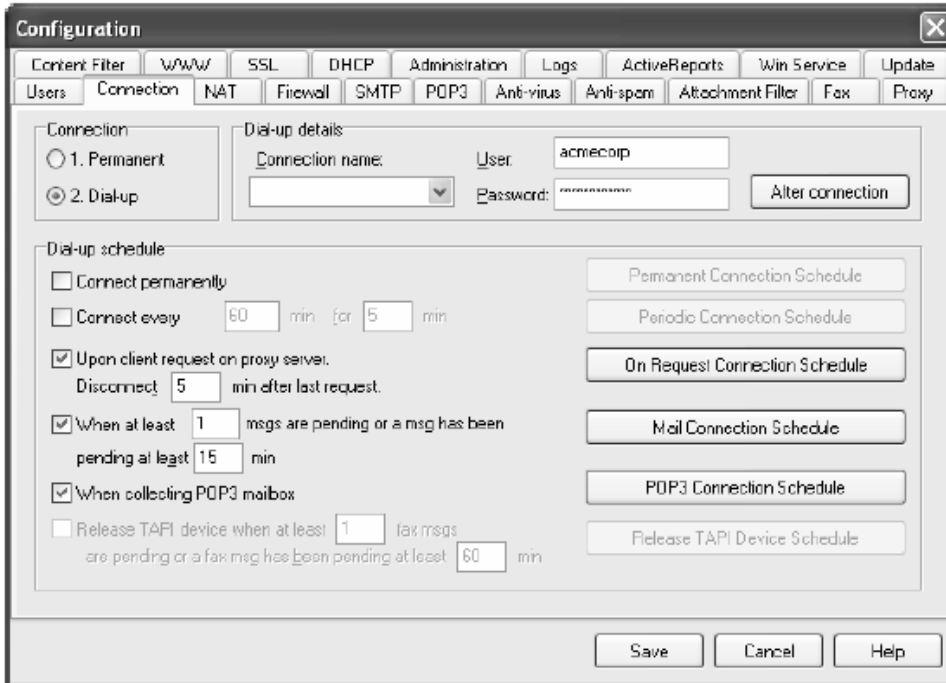

Je kunt hier dus ook je domeinnaam invullen als je die hebt.

Hoe een gebruiker ingesteld kan worden zie je hieronder. Indien er geen fax is aangesloten via een modem, kan dat uitgezet worden.

Zoals je hieronder kunt zien is het mogelijk dit programma te gebruiken met als verbinding naar buiten voor zowel een modem (dial-up) als via een permanente verbinding (ADSL of kabel).

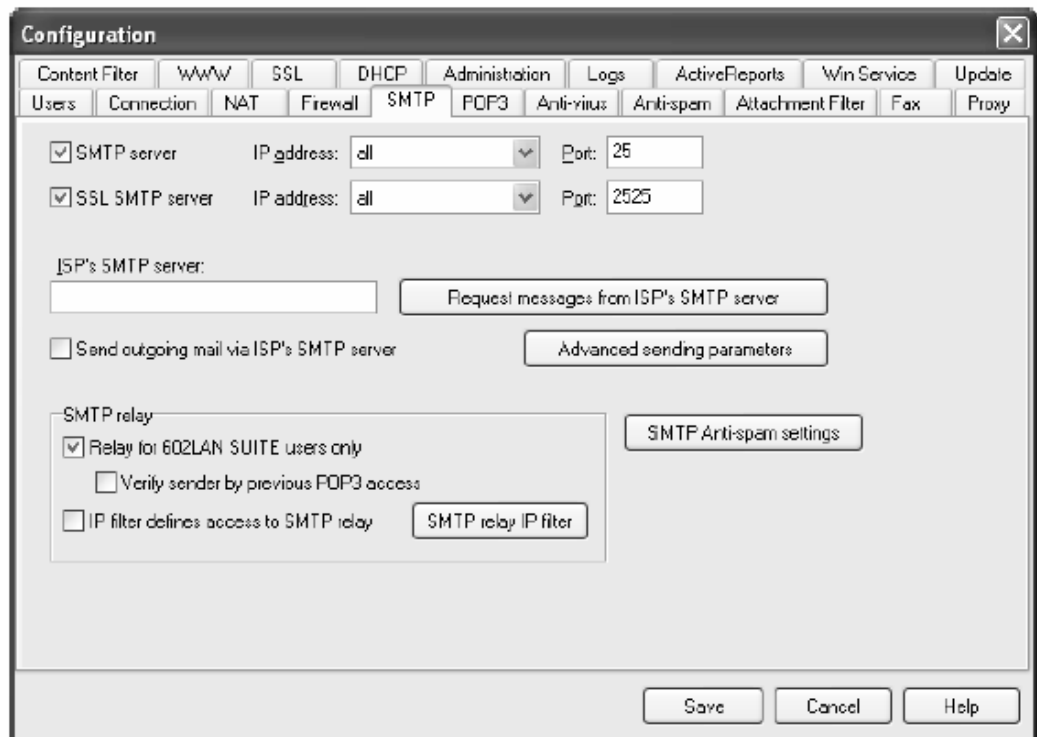
Als de permanente verbinding gekozen wordt, vallen de invulschermen gewoon weg en kan doorgedaan worden met de verdere instellingen.

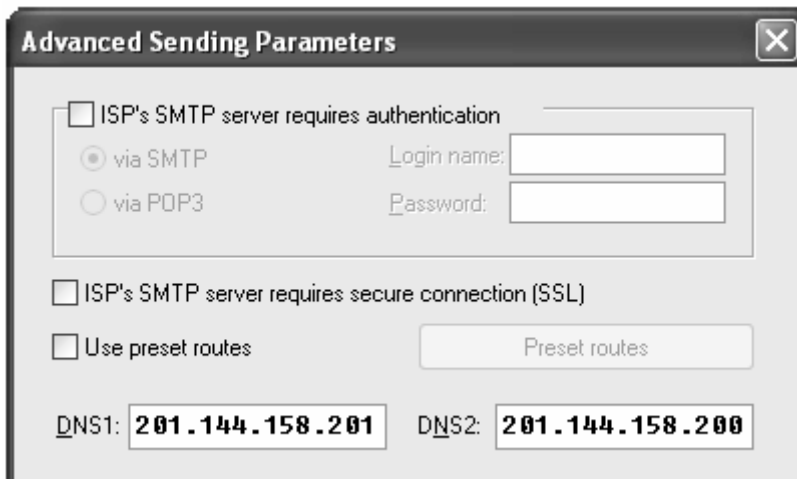
De SMTP-server is de uitgaande server. Je kunt hier kiezen voor het gebruik van de gegevens van je Internet Service Provider (ISP) of je eigen SMTP-server gebruiken. De SSL SMTP-server kan in eerste instantie uitgezet worden; deze heeft betrekking op een vei-

lige verbinding in je eigen netwerk. Je ziet dat poort 25 gebruikt wordt voor de SMTP-server en deze dient dan ook in je router opgezet te worden, als je met een router werkt. Dit is ook van toepassing bij andere poorten verderop in het stuk.

Bij het SMTP-relay is het verstandig ook een IP-filter aan te maken, de IP-range van je eigen netwerk hierin te zetten en die toestemming te geven het SMTP-relay te mogen gebruiken. Kies je voor het gebruik van de SMTP-server van je ISP dan moet je ook de DNS gegevens daarvan invullen.

Hierna komt de POP3-server aan de beurt. Dat is de server die de mail moet opha-

len. Dat kan van alle e-mail-adressen die je hebt. Ook hiervoor geldt dat die SSL POP3 server buiten de beschrijving wordt gehouden.

Je ziet hier poort 110 aan staan dus die ook in je router openzetten.

Per e-mail-account wordt dus een adres aangemaakt met de gegevens die je van

www.grisoft.com.

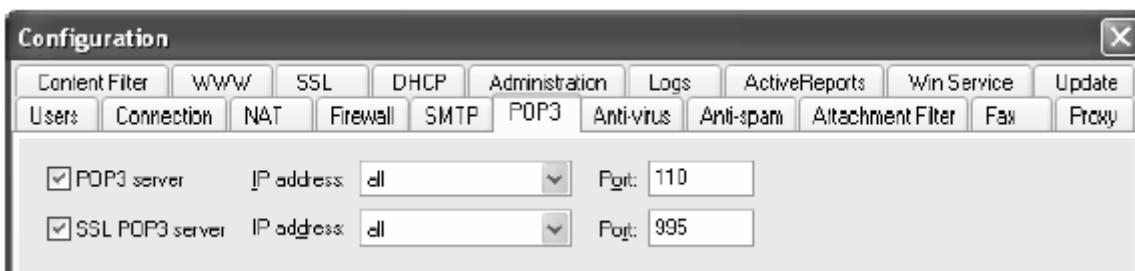
Het kan zowel binnenkomend als uitgaande e-mailtjes op virussen scannen.

De webserver kan inder de tab [www](#) ingesteld worden. Hiermee wordt het mogelijk om een eigen website te draaien en daarnaast kun je zo ook via webmail je e-mailtjes die op de server aanwezig zijn, lezen

en beantwoorden.

Je hoeft dan niet eerst de mail binnen te halen in een mailprogramma zoals Outlook of Eudora.

Je ziet hier poort 80 staan, juist je begrijpt het al, die moet dus ook open gezet worden in je router.

Op de volgende pagina het inlogscherm als je via internet

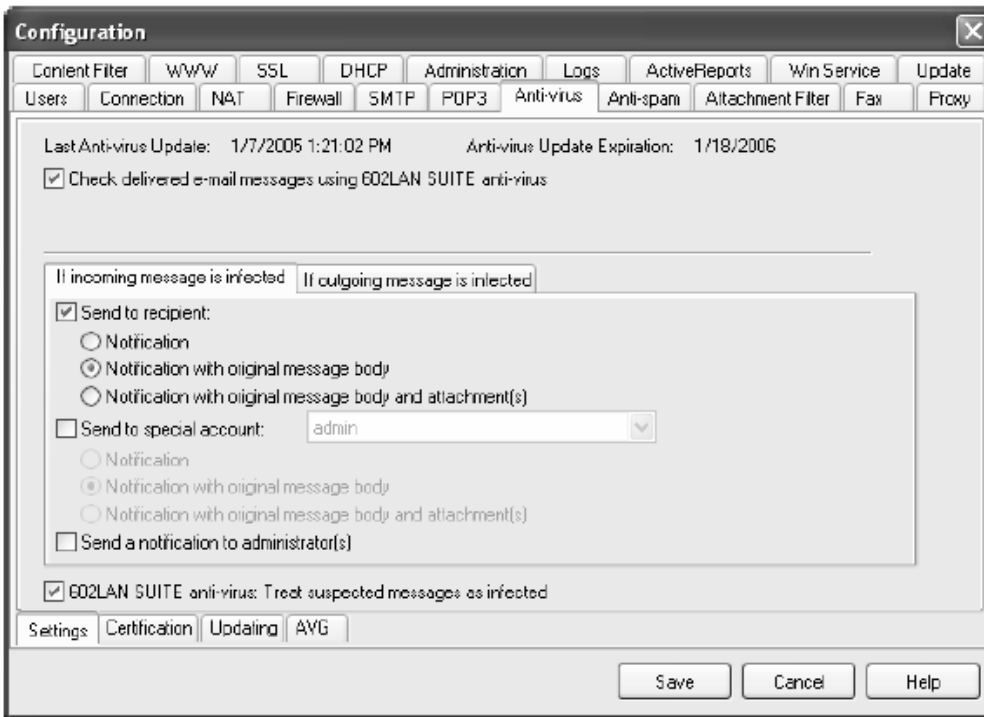
je ISP hebt gekregen.

Dat kunnen er dus meerdere zijn, waarbij de pop3 server met de ingestelde interval kijkt of er e-mail is en als dat zo is deze ophaalt en in je box zet.

Het aardige van dit gratis programma is dat het prima samen kan werken met ook een gratis anti-virus-programma, in dit geval AVG van de firma Grisoft. Via internet is dat te downloaden bij

naar je mailserver gaat om de e-mail te lezen en of te beantwoorden.

Bij dit veld kunnen de instellingen voor de administrator geregeld worden, hoe je van buiten via internet je server kunt benaderen en daarnaast het gebruik van de FTP-server aanzetten.

Als je via internet onder administrator inlogt, kom je in onderstaande pagina uit. Hierin zijn de meeste zaken van de server dus op afstand in te stellen.

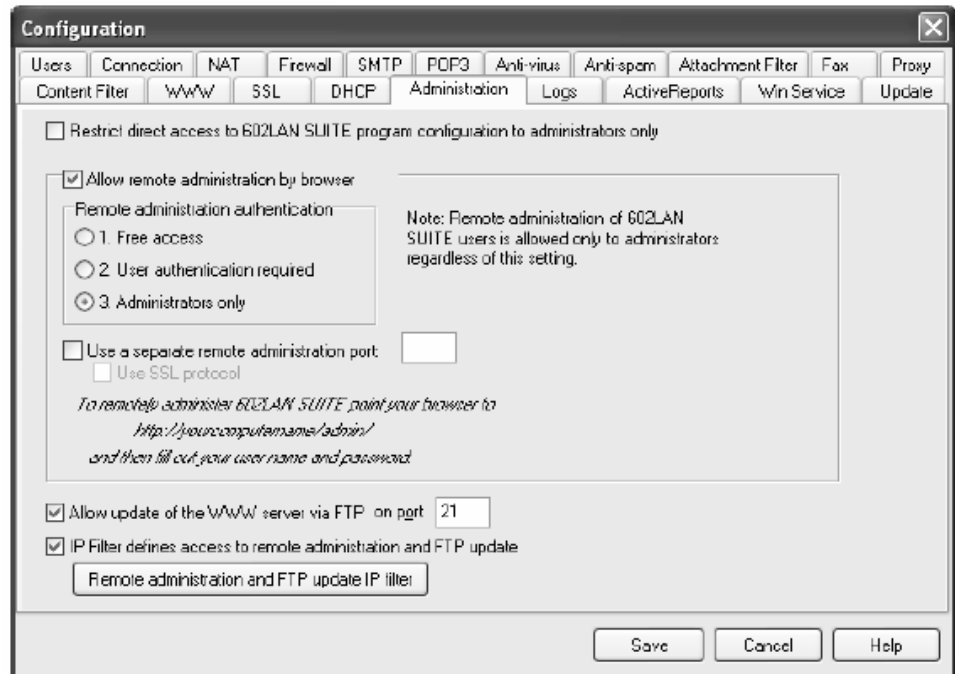
Het aanzetten van diverse logs is wenselijk, hiermee kun je naderhand altijd nazoeken wat er zoal op je server heeft plaats gevonden. Voor onderdelen van de server die je niet gebruikt, zet je natuurlijk ook de log niet aan. (Zie volgende pag.) Gebruik je Lansuite in een NT omgeving zoals bij Windows 2000 of WindowsXP, dan kun je het ook zo instellen dat hij

als een Windows-server start. Je ziet dan verder niets maar de server staat wel aan.

De ingebouwde spamfilter is aanwezig. Zeker na verloop van een tijdje werkt hij uitstekend naast de blacklist die je zelf in de hand hebt om in het begin ongewenste e-mail als junk aan te merken. Zie de afbeelding.

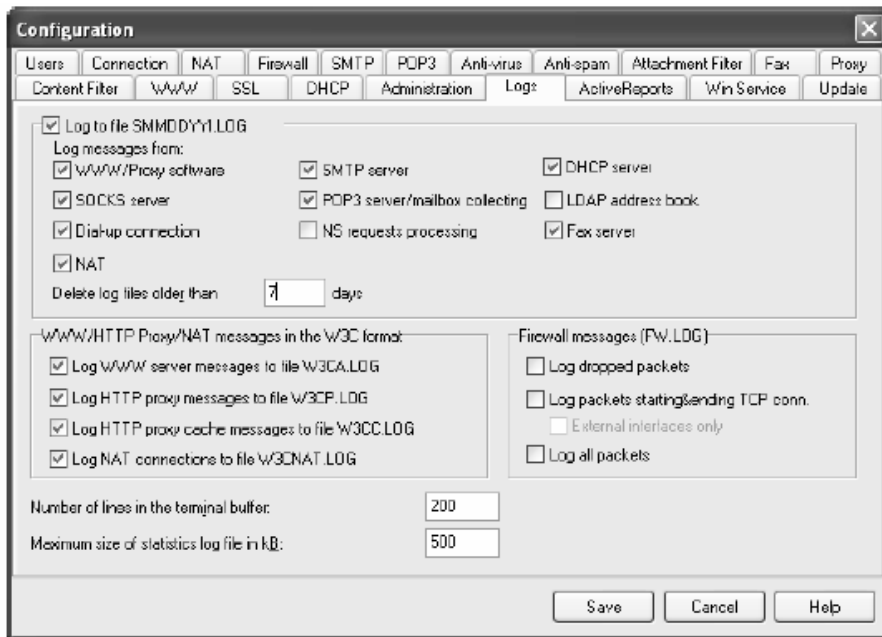
ding.

Het is niet aan te raden om alle voorgestelde spamfilters aan te zetten, dan komt er uiteindelijk niets meer door

maar bijvoorbeeld CBL is een goed werkend adres.

Ook het filteren op bijlagen is een goede zaak dus gewoon aanzetten!

Indien je in je netwerk meerdere computers aangesloten hebt om de e-mail afhandeling via Lansuite te laten verlopen, dien je wel een IP-filter aan te maken.

Op de laatste pagina van dit artikel staat een voorbeeld van zo'n filter, maar het geheel is uiteraard afhankelijk van je eigen situatie.

Een verdere bestudering van de handleiding kan op dit punt aangeraden worden.

Lang niet alles wat in Lansuite zit of waarmee kan,

is aan de orde geweest. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik ook niet alles ervan gebruik. Dit hangt sterk af van de hele configuratie van je netwerk.

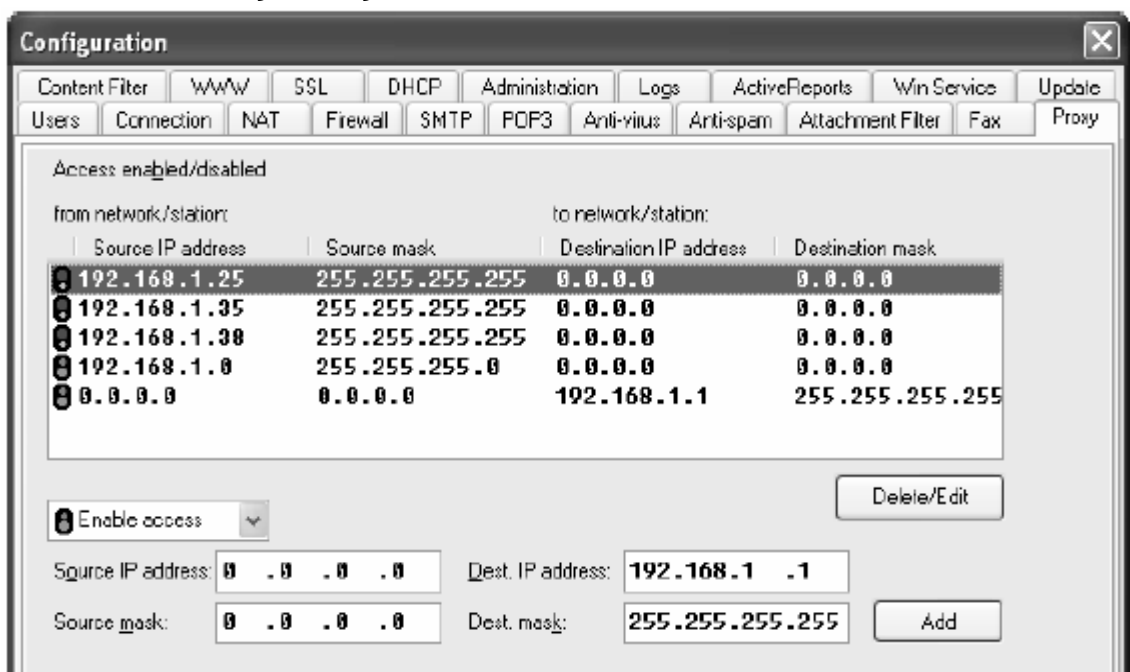
Zo gebruik ik niet de firewall, de DHCP server, de NAT-voorziening etc. omdat de computers bij mij direct op de router staan aangesloten en Lansuite alleen gebruik voor e-mail op te halen en weg te sturen.

Instellingen in je mailprogramma zijn eigenlijk heel eenvoudig. Je gebruikt bij het invullen van de account de naam en het wachtwoord dat je in

Lansuite hebt ingevuld bij gebruikers.

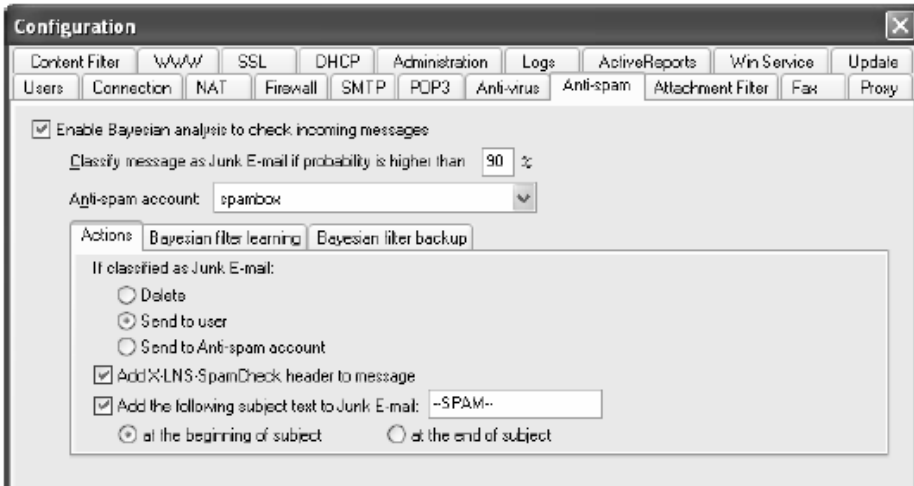
Voor wat betreft het pop3-adres voor de inkomende mail en het smtp-adres voor de uitgaande mail vul je het ip-adres van Lansuite in meestal zoiets als 192.168.1. x.

Zo kan iedere gebruiker zijn eigen ge-

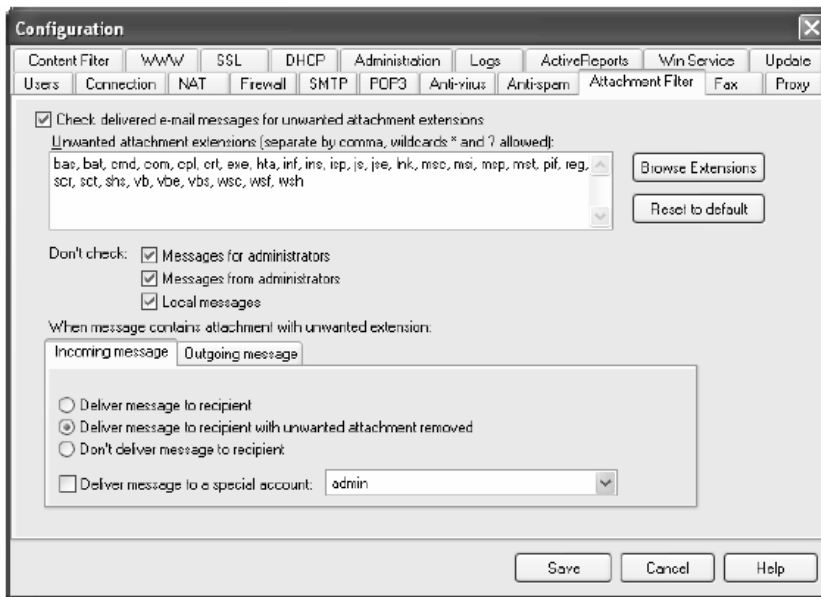

vens invullen en de specifieke voor hem of haar bedoelde mail ophalen van de server van Lansuite.

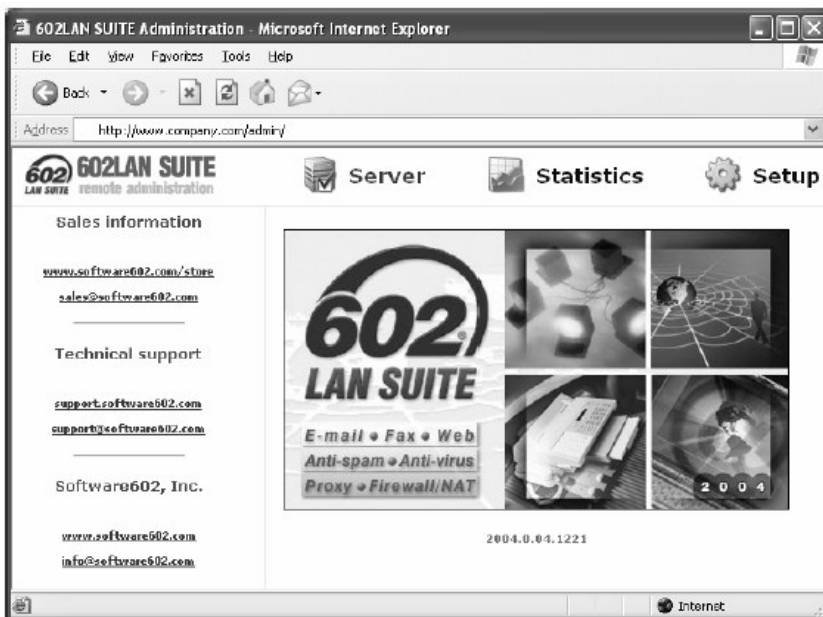
Meer schermafbeeldingen op blz.37.

Anti-spam functies

Filter voor onge-
wenste bijlagen

Openingscherm
602LANSUITE

MaxiVista tovert uw oude laptop(scherm) om in een tweede beeldscherm

Ernst Roelofs

Wanneer u verlegen zit om een tweede beeldscherm en u hebt nog een oude laptop met netwerkaansluiting op zolder liggen, dan is het met *MaxiVista* mogelijk deze laptop als tweede beeldscherm te gebruiken. Via het traditionele netwerk (LAN), maar met Firewire en USB (netwerk) moet ook kunnen, wordt het signaal van een virtuele tweede monitor verstuurd en op dat scherm weergegeven; zie afbeelding 1 hieronder:

Afb.1 Voorbeeld van het werken met een 2^e beeldscherm

Het is natuurlijk ook mogelijk een tweede, (oude) PC met beeldscherm voor dit doel te gebruiken.

Het idee achter MaxiVista is niet helemaal nieuw. Iets soortgelijks gebeurt al bij remote control. Alleen wordt nu die computer niet overgenomen maar wordt alleen het beeldscherm 'geleend'.

MaxiVista is erg handig als je een tweede monitor nodig hebt. Zelf heb ik het nog ingewikkelder gemaakt. Zelf gebruik ik een KVM-switch die tussen een Mac Mini en PC schakelt. Door MaxiVista kan een oude laptop als tweede beeldscherm gebruikt worden, waardoor er na het opstarten er minder geschakeld hoeft te worden. Met de Professional-versie kunt u MaxiVista ook als KVM-switch gebruiken (zie afbeelding 2) en met Mirror Pro.

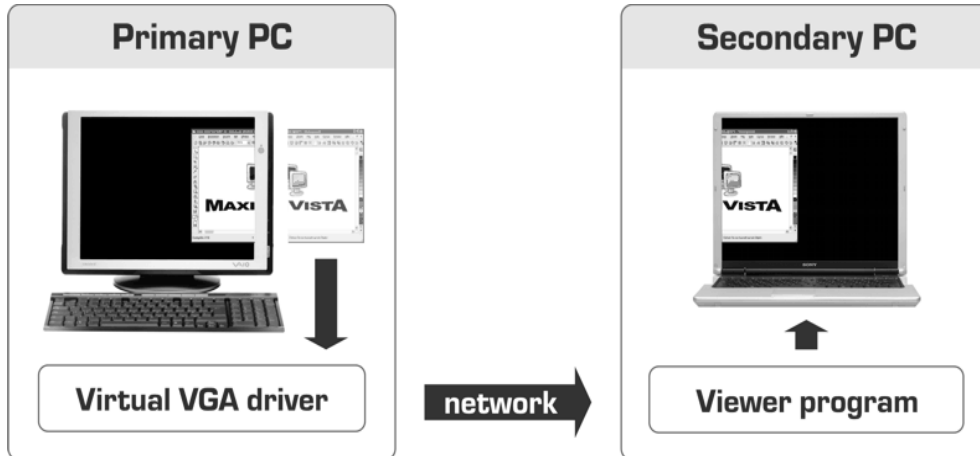
Kan de inhoud van de hoofdcomputer gespiegeld worden (bijv. voor onderwijsdoeleinden), een optie die ik niet getest kan worden met de demoversie. De KVM-switch werkt redelijk. Door met de muis tegen de rand te botsen schakel je tussen de computers. Het tweede scherm is te gebruiken gelijk elke fysieke tweede scherm. Dus als helft van een groter geheel of als zelfstandig tweede scherm.

Afb.2 MaxiVista (Professional) als KVM switch

Hoe werkt het?

Het programma, de server/(host) maakt een virtuele tweede monitor(driver) aan in het beeldschermmenu en het signaal wordt afgevangen en via netwerkverbinding verstuurd naar het viewerprogramma. Deze maakt vervolgens op de tweede computer de inhoud van het virtuele tweede scherm zichtbaar.

De eigenschappen van het tweede beeldscherm zijn in het eigenschappenvenster van het beeldscherm in te stellen (Start → Configuratiescherm → Beeldscherm → Instellingen, alwaar de MaxiVista driver zichtbaar is).

Op de tweede pc/laptop is een klein programma, de *viewersoftware*, voldoende om dat tweede beeldscherm via de laptop weer te geven.

Films/streaming media zouden zelfs via een draadloze netwerkverbinding weergegeven moeten kunnen worden op de laptop, maar bij mij lukte het niet om een dvd via het laptopscherm te bekijken. Omdat MaxiVista geen hardware versnelling (DirectX/OpenGL) ondersteunt, wordt geadviseerd een ander videoformaat zoals Divx of Avi te gebruiken; dit is niet getest). Daarnaast kan MaxiVista compressie gebruiken om het beeld bij langzame verbindingen te verbeteren.

Tot 3 computers kunnen op deze wijze aangestuurd worden.

Toepassingen

Bij PowerPoint is het mogelijk dia's op het eerste scherm en de presentatie via het tweede computerscherm weer te geven. Maar er zijn veel meer toepassingen waarbij een tweede scherm erg handig is. Bijvoorbeeld wanneer je tv wilt

kijken via de tv-kaart en tegelijkertijd met een ander programma aan de slag wilt of wanneer een programma meerdere schermen nodig heeft.

Veiligheid

In tegenstelling tot de demoversie krijgt elke server en viewerprogramma een unieke ID, gebaseerd op de licentiesleutel en kan er alleen op grond van deze unieke ID beelden gedeeld worden. Meerdere licenties kunnen in een netwerk gebruikt worden zonder dat ze elkaar beïnvloeden.

Beperkingen

Kun je zonder monitor op de hoofdcomputer? Volgens de makers niet, omdat je zowel Windows 2000/XP als het programma moet opstarten. Tot het opstarten van MaxiVista zal er geen beeld zijn op de tweede computer. Toch zal het voor een gevorderde computeraar niet al te moeilijk zijn om een script te schrijven

dat zowel Windows als MaxiVista automatisch zal opstarten. Linux wordt niet ondersteund, maar met Windows emulatiesoftware schijnt het wel te werken. Een Mac-versie is er niet; is in beraad.

Minimale vereisten

Host:

Windows 2000 / XP; voor laptop / tweede computer of

Client:

Windows vanaf 9.x;
5 MB vrije schijfruimte

Netwerkverbinding: op basis van TCP/IP.

Voordeel

De SoftwareBus kan lezers een korting van 30% aanbieden, wanneer u na de proefperiode besluit deze software te blijven gebruiken.

MaxiVista

Overzicht verschillende versies:

Feature	Standard	Professional	Mirror Pro
Extended Screen	✓	✓	✓
Remote Control	✗	✓	✓
Support of up to three Secondary PCs	✗	✓	✓
Desktop Mirroring	✗	✗	✓
Price (US\$)	29.95	39.95	49.95

In het Engels:

MaxiVista turns any spare Laptop or Tablet PC into a second monitor for your primary PC. Program windows can be extended across both PC's screens, while the programs are still all controlled from the primary PC. Connect up to four PCs via Ethernet, wireless LAN, FireWire, or USB and enjoy a giant desktop real estate of up to 7,680 x 1,600 pixels. The extra desktop space helps to avoid switching back and forth between overlapping windows. Additionally, MaxiVista allows to control up to four PCs with a single mouse and keyboard. Just drag the mouse cursor to the PC you wish to control. The clipboard of all computers will be synchronized as well. MaxiVista can also mirror the display contents of your primary PC to any other PC via a network connection without signal loss. MaxiVista is based only on software. No need to buy graphics cards, monitors or keyboard mouse switches.

Zie ook: "VGA over IP", in C'T 2005-9, p.44 en de site: www.maxivista.com

● Vraagbaken DOSgg ●

De VraagBaak kunt u op twee manieren bereiken. Per e-mail stuurt u uw vraag (zo duidelijk mogelijk) naar het in de tabel vermelde e-mailadres. Nooit bijlagen toevoegen! Een aantal VraagBaken is op werkdagen óók telefonisch bereikbaar, maar alléén op de bij hun naam aangegeven tijdstippen.

(A) ma-di-wo-do-vr 20.00 - 22.00 uur (E) ma-wo-vr 19.30 - 21.30 uur
 (B) ma-di-wo-do-vr 15.00 - 24:00 uur (F) ma-di-wo-do 20.00 - 22.00 uur
 (C) ma-di-do-vr 19.00 - 21.00 uur (G) ma 20.00 - 22.00 uur
 (D) wo-do-vr 19.30 - 22.00 uur (H) ma-di-wo 20.00 - 22.00 u. & wo 15.00 - 17.00

Hebt u vragen en/of opmerkingen over de VraagBaak, dan kunt u die mailen naar vraagbaak@DOSgg.nl.

VraagBaak	Naam		Telefoon	e-mail
Beginnersvragen	Ton van Doorn	(F)	0346-210535	vraagbaak@van-doorn.dosgg.nl
	Fred Soer	(F)	050-5499992	f.soer@hccnet.nl
	Cees Jacobs		alleen e-mail	vraagbaak@ceesjacobs.nl
	Pieter Schim vd Loeff	(A)	070-3552715	ph.schim.vd.loeff@hccnet.nl
	Hans Schuts	(H)	06-40934015	internet@hschuts.ws
Databases / Access SQL	Evert v.d. Bos	(G)	0525-653331	e.v.d.bos@hccnet.nl
	Fedde Kortstra		alleen e-mail	f.kortstra@hccnet.nl
	Arnold Spijker		alleen e-mail	ajs.spyker@hccnet.nl
	Jan van Doorn		alleen e-mail	doornvanj@home.nl
MS/PC/Dr DOS en Hardware	Fred Soer	(F)	050-5499992	f.soer@hccnet.nl
	Ton van Doorn	(F)	0346-210535	vraagbaak@van-doorn.dosgg.nl
Genealogie	Piet Molema	(A)	079-3423680	p.molema@hccnet.nl
Fotobewerking The GIMP Photoshop: Paint Shop Pro:	Isja Nederbragt		alleen e-mail	isja.nederbragt@hccnet.nl
	Bert Martens		alleen e-mail	bert.martens@home.nl
	Rinus Alberti	(D)	030-2292531	m.c.alberti@hccnet.nl
	Corien de Witte	(A)	0118-468419	corientje@zeelandnet.nl
Grafisch Publisher/Frontpage	Cees Jacobs		alleen e-mail	vraagbaak@ceesjacobs.nl
HABO	Hans Lunsing	(A)	071-5232703	j.lunsing@hccnet.nl
	Joep Bär		alleen e-mail	vb@bar.doge.nl
Linux	Hans Lunsing	(A)	071-5232703	j.lunsing@hccnet.nl
	Johan Holstein		alleen e-mail	j.holstein@hccnet.nl
	Willem v.d.Poel		alleen e-mail	w.l.vanderpoel@cs.tudelft.nl
Menu GigaHits/CD's	ROM-team		alleen e-mail	dvd@dosgg.nl
Muziek	Bert v.d.Akker	(A)	073-5215148	b.v.d.akker@hccnet.nl
	Jacobus van Laatum		alleen e-mail	jacobus@telia.com
Netwerk ADSL: Internet:	Florus Vogelaar	(A)	055-3552130	fvogela@doge.nl
	Antoon van Rijn	(F)	06-12120154	antoon@vanrijn.dosgg.nl
	Sander Wendling		alleen e-mail	vraagbaak@isdatmogelijk.nl
	Hans Schuts	(H)	06-40934015	internet@hschuts.ws
Office XP	Cees Jacobs		alleen e-mail	vraagbaak@ceesjacobs.nl
	Jacobus v.Laatum		alleen e-mail	jacobus@telia.com
PowerPoint	Cees Jacobs		alleen e-mail	vraagbaak@ceesjacobs.nl
Spelletjes	Louis Baesjou	(A)	023-5263489	zie **
	Sander Wendling		alleen e-mail	vraagbaak@isdatmogelijk.nl

VraagBaak	Naam		Telefoon	e-mail
Spreadsheets Excel:	Kees van Gorp Arnold Spijker Jan van Doorn		alleen e-mail alleen e-mail alleen e-mail	cvangorp@home.nl ajs.spyker@hccnet.nl doornvanj@home.nl
Tekstverwerking Corel: Word:	Aard Sauer Inge Wolters Arnold Spijker		alleen e-mail alleen e-mail alleen e-mail	zie ** i.wolters@hccnet.nl ajs.spyker@hccnet.nl
VBA Access: Word:	Fedde Kortstra Jan Biemans		alleen e-mail alleen e-mail	f.kortstra@hccnet.nl j.biemans@hccnet.nl
Videobewerking	Ton van Doorn	(F)	0346-210535	vraagbaak@van-doorn.dosgg.nl
Virus	Florus Vogelaar Wim Kwint Antoon van Rijn Ron de Wit	(A) (F)	055-3552130 alleen e-mail 06-12120154 alleen e-mail	fvogela@doge.nl wpkwint@planet.nl antoon@vanrijn.dosgg.nl rondewit@doge.nl
Windows 3.x/95/98/ME 3.x/95/98 3.x/95/98 95/98	Cees Jacobs Florus Vogelaar Arnold Spijker Ed Smits	(A) (A)	alleen e-mail 055-3552130 alleen e-mail 0313-415773	vraagbaak@ceesjacobs.nl fvogela@doge.nl ajs.spyker@hccnet.nl edjsmits@doge.nl
Windows NT/2000/XP Pro 2000/XP Pro 2000/XP Home & Pro XP Home & Pro XP Home & Pro	Ruud Uphoff Rein de Jong Antoon van Rijn Cees Jacobs Sander Wendling	(B) (C) (F)	026-4426431 0578-691827 06-12120154 alleen e-mail alleen e-mail	ruud@ruphoff.net vraagbaak@dejong.dosgg.nl antoon@vanrijn.dosgg.nl vraagbaak@ceesjacobs.nl vraagbaak@isdatmogelijk.nl

** e-mailvragen via: www.DOSgg.nl/helpdesk.html

De DOSgg Vraagbaak is nu bereikbaar via VoIP

Je kunt hiervoor de gewone **KPN-nummers** gebruiken. Die zijn:
0317 70 74 25 of 0317 70 74 26

Wil je via Internet bellen, dan kan dat ook met:

GIZMO Voornaam: Vraagbaak
Achternaam: DOSgg
Sip nummer: 17476058016

FreeWorld Sip-nummer 605849

Ineen Sip: vraagbaak@sip.dosgg.nl

VoipBuster 0031 317 70 74 25
of 0031 317 70 74 26

Gebruik je die KPN-nummers, dan kun je ook nog eens voordelig bellen via een carrier-preselectaanbieder, bijvoorbeeld **Bel1649** of **1601bellen**. De kosten zijn dan lager dan het standaard KPN-tarief. Wij proberen vanaf 14:00 uur tot 22:00 uur op werkdagen beschikbaar te zijn om jullie vragen te beantwoorden. Soms is er ook wel eens een medewerker buiten deze tijden beschikbaar dus het is het proberen waard.

Wil je zelf ook meedoen als VraagBaak-medewerker, dan ben je van harte welkom, neem daarvoor contact op met: Florus Vogelaar,
e-mail: vraagbaak@dosgg.nl

● Colofon ●

De SoftwareBus is het officiële periodiek van de Vereniging DOSgg en verschijnt zes keer per jaar.

De SoftwareBus is ook voor visueel gehandicapten beschikbaar. Nadere informatie bij de abonnementenadministratie (zie hierna).

Elk nummer gaat vergezeld van een DVD-ROM met speciaal geselecteerde software.

Abonnementenadministratie:

DOSgg - SoftwareBus
 Postbus 142
 3960 BC Wijk bij Duurstede
 e-mail: abonnementen@DOSgg.nl
 Postbankrekening: 206202
 IBAN: NL62 PSTB 0000 2062 02
 BIC: PSTBNL21

Abonnementsprijzen in €:

	<i>incasso</i>	<i>anders</i>
DOSgg-leden	12,00	14,50
Niet-DOSgg-leden	18,00	20,50
Buitenland	zie www.DOSgg.nl	

Opgave abonnement SoftwareBus:

- via formulier op www.DOSgg.nl
- via formulier bij de e-mailing
- via een e-mail naar abonnementen@DOSgg.nl

Opzeggen van abonnement:

De opzegtermijn is 3 maanden.

- schriftelijk aan:
 DOSgg, Postbus 142,
 3960 BC Wijk bij Duurstede
- e-mail: abonnementen@DOSgg.nl

Vermeld uw e-mailadres

voor bevestiging van uw opzegging.

Adreswijzigingen DOSgg-leden:

Postbus 6160, 2001 HD Haarlem
 Antwoordnr. 1659, 2000 VC Haarlem
 tel. 0900 - 4222267 (22 cent/ minuut)
 e-mail: info@hccservice.nl

Mutaties van niet-DOSgg-leden: Abonnementenadministratie, Wijk bij Duurstede.

Kleine advertenties:

Gratis voor particuliere abonnees, uitsluitend t.b.v. de (persoonlijke) hobby, voor aanbieden of zoeken van hardware/software/informatie. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden advertenties te weigeren. *Opgave bij de redactie.*

SoftwareBus:

Redactie:

Kees van der Vlies, cvdvlies@doge.nl

Bestelservice: DOSgg

Postbus 142
 3960 BC Wijk bij Duurstede
 Ineke Kopuit (abonnementen@DOSgg.nl)

Druk: GrafiSchoth

Postbus 12
 5830 AA Boxmeer.

Ontwerp omslag en opdruk GigaHits:

Okker reclame
 Electronenstraat 6
 3903 KJ Veenendaal

GigaHits DVD-ROMs:

Coördinatie: Hub Jennekens
 Medewerkers:
 Frans Curvers, Hans Lunsing, Ron van Stokkom, Ruud Uphoff, Floor Vogelaar

Vermenigvuldiging: Media Motion

Postbus 21200
 3802 RE Amersfoort

CD- en DVD-ROM informatie:

GigaHits: dvd@DOSgg.nl

Bij opzegging van het HCC- of DOSgg-lidmaatschap wordt het abonnement op de SoftwareBus niet automatisch beëindigd.

● Vereniging DOSgg ●

De DOSgg ondersteunt gebruikers van de computerbesturingssystemen voor thuisgebruik, zoals alle versies van MS Windows en Linux. Het lidmaatschap staat open voor leden van de HCC, en is gratis als men deze gebruikersgroep als eerste aan HCC opgeeft. Is men al lid van een andere gebruikersgroep, dan bedragen de extra kosten €2,38 per jaar.

De contributie voor het lidmaatschap van de hcc bedraagt € 40,95 per jaar, inclusief *Computer!Totaal* en gratis toegang tot het HCCnet, en de HCC-dagen. Maar u kunt ook voor een ander blad kiezen (Bijv. *ZOOM magazine* of *Tips en Trucs*).

Wisselen van tijdschrift is mogelijk.

Een *Basislidmaatschap* zonder tijdschrift (en met 50% korting op de toegangsprijs van de HCC-dagen) kost slechts € 10,- per jaar. Zie voor het actuele aanbod: www.hcc.nl.

De DOSgg is een zelfstandige dochtervereniging van de HCC. De DOSgg is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Tilburg onder nummer 30123097.

Platforms

Een *platform* is een groep van leden die actief zijn rond een specifiek thema en dat onder de aandacht van de overige leden brengen. Op dit moment zijn er onder andere Platforms voor Windows, Linux, web-ontwerp, digitale videobewerking (DigiVideo), digitale fotobewerking (Digi-Foto), Muziek, etc.

Meer informatie vindt u op onze website www.DOSgg.nl

Bijeenkomsten

De DOSgg houdt driemaal per jaar, op zaterdag, een bijeenkomst in het H.F. Witte-Centrum te De Bilt.

Daarnaast organiseren wij jaarlijks twee gebruikersdagen 'in de regio'. Op deze bijeenkomsten zijn er lezingen, workshops en demonstraties over actuele onderwerpen en zijn DOSgg-artikelen te koop.

Ook kunt u er terecht met uw vragen en problemen. Deze DOSgg-dagen vormen tevens voor veel leden een ontmoetingsplaats, waar vaak over nog heel veel andere zaken wordt gepraat dan alleen over computers.

Bestuur

Voorzitter:

- Henk van Andel (voorz@DOSgg.nl)

Vice-voorzitter:

- Marius Hille Ris Lambers
(m.hille.ris.lambers@hccnet.nl)

Secretaris:

- Florus Vogelaar
Hobbemalaan 78,
7312 MV Apeldoorn.
telefoon: 055 - 3552130
e-mail: fvogela@doge.nl

Penningmeester en Internet:

- Gerard Hoijtink (beheer@DOSgg.nl),
Postbank: 3827698 t.n.v. DOSgg, Epe

Publicaties:

- Kees van der Vlies (cvdvlies@doge.nl)

Leden:

- René Suiker (sugar@chello.nl)
- Christ van Hezik (cvhezik@doge.nl)